శ్రీరామసేవ.

రహస్య రత్నాకరము

—:o:—

వాసుదాస సంకలితము.

౧౦౦౦ ప్రతులు.

చెన్నపురి:

శ్రీ సరస్వతీ ముద్రణాలయమందు

ముద్రింపఁబడియె.

౧౯౩౨.

[దీనివెల, ౦-౧-౨-౦.

శ్రీరామసేవ. **18**

రహస్యరత్నాకరము

—:0:—

వాసుదాస సంకలితము.

౧౦౦౦ ప్రతులు.

చెన్నపురి:

శ్రీ సరస్వతీ ముద్రణాలయమందు

ముద్రింపఁబడియె.

౧౯౩౨.

[దీనివెల, ౦-౧౨-౦.

శ్లో॥ గ్రాహగ్రస్తే గజేంద్రే రుదతి సరభసం తార్క్ష్య మారుహ్యధావన్ । వ్యాఘూర్ణ న్మాల్యభూషా వసనపరికరో మేఘగంభీరఘోషః । ఆబిభ్రాణో రథాంగం శర మసి మభయం శంఖచాపౌ సఖేటౌ । హస్తైః కౌమోదకీ మప్యవతు హరి రసా వంహసా సంహతే ర్నః ॥

శ్లో॥ సక్రాక్రాంతే కరీంద్రే ముకుళితనయనే మూలమూలేతి ఖిన్నే । నాహం నాహ న్నచాహం నచభవతి పున స్తాదృశో మాదృశేషు । ఇత్యేవం త్యక్తహస్తే సపది సురగణే భావశూన్యే సమస్తే । మూలం య త్ప్రాదురాసీ త్స దిశతు భగవాన్ మంగళం సంతతం నః ॥

శ్లో॥ ప్రాతః స్మరామి భవభీతిమహార్తిశాంత్యై
నారాయణం గరుడవాహన మంజనాభమ్
గ్రాహాభిభూత మదవారణముక్తిహేతుం
చక్రాయుధం తరుణవారిజ పత్రనేత్రమ్ ॥

శ్లో॥ ప్రాత ర్నమామి మనసా వచసాచ మూర్ధ్నా
పాదారవిందయుగళం పరమస్య పుంసః
నారాయణస్య నరకార్ణవ తారణస్య
పారాయణ ప్రవణవిప్ర పరాయణస్య ॥

శ్లో॥ ప్రాత ర్భజామి భజతా మభయంకరం తం
ప్రాక్సర్వజన్మకృత పాపభయాపనుత్యై
యో గ్రాహవక్త్ర పతితాంఘ్రి గజేంద్రఘోర
శోకప్రణాశనకరో ధృతశంఖచక్రః ॥

శ్లో॥ శ్లోకత్రయ మిదం పుణ్యం, ప్రాతరుత్థాయ యః పఠేత్
లోకత్రయగురు స్తస్మై, దద్యా దాత్మపదం హరిః ॥

అవతారపంచకము.

శ్లో॥ ఉద్యద్భానుసహస్రభా స్వరపరవ్యోమాస్పదం నిర్మల
జ్ఞానానందఘనస్వరూప మమలం జ్ఞానాదిభి ష్షడ్గుణైః
జుష్టం సూరిజనాధిపం ధృతరథాంగాబ్జాదిభూషోజ్జ్వలం
శ్రీభూసేవ్య మనంతభోగినిలయం శ్రీవాసుదేవం భజే॥

శ్లో॥ ఆమోదే భువనే ప్రమోద ఉత సమ్మోదేచ సంకర్షణం
ప్రద్యుమ్నంచ తథానిరుద్ధమపి తాన్ సంహారసృష్టిస్థితీః
కుర్వాణా న్మతిముఖ్యషడ్గుణవరై ర్యుక్తాంస్త్రియుగ్మాత్మకై
ర్వ్యూహాధిష్ఠితవాసుదేవమపి తం క్షీరాబ్ధినాథం భజే ॥

శ్లో॥ వేదాన్వేషణమందరాద్రిభరణక్ష్మోద్ధారణప్రశ్రిత
ప్రహ్లాదావనభూమిభిక్షణజగద్విక్రాంతయోయత్క్రియాః
దుష్టక్షత్రనిబర్హణం దశముఖాద్యున్మూలనం కర్షణం
కాళింద్యా అతిపాపకంసనిధనం యత్క్రీడితం తన్నమః ॥

శ్లో॥ యో దేవాదిచతుర్విధేషు జనిషు బ్రహ్మాండకోశాంతరే
సంభక్తేషు చరాచరేషుచ విశ న్నాస్తే సదాంతర్బహిః
విష్ణుస్తం నిఖిలే ష్వణుష్వణుతరం భూయస్సు భూయస్తరం
స్వాంగుష్ఠప్రమితంచ యోగిహృదయే ష్వాసీన మీశంభజే॥

శ్లో॥ శ్రీరంగస్థల వేంకటాద్రికరిగిర్యాదౌ శతేఽష్టోత్తరే
స్థానే గ్రామనికేతనేషుచ సదా సాన్నిధ్య మాసేదుషే
అర్చారూపిణ మర్చకాభిమతిత స్స్వీకుర్వతే విగ్రహం
పూజాం చాఖిలవాంఛితాన్ వితరతే శ్రీశాయ తస్మై
నమః ॥

శ్లో॥ ప్రాత ర్విష్ణోః పరత్వాదిపంచకస్తుతి ముత్తమామ్
పఠన్ ప్రాప్నోతి భగవ, ద్భక్తిం వరదనిర్మితామ్ ॥

పరమపద సోపాన మార్గము:

సత్సంగాద్భవనిస్పృహో గురుముఖా చ్ఛ్రీశం ప్రపద్యాత్మవాన్ । ప్రారబ్ధం పరిభుజ్యకర్మ శకలం ప్రక్షీణ కర్మాంతరః । న్యాసాదేవ నిరంకుశేశ్వర దయా నిర్లూనమాయాన్వయో । హార్దానుగ్రహలబ్ధ మధ్యధమనిద్వారా బహిర్నిర్గతః ॥

ముక్తోర్చిర్దిన పూర్వపక్ష షడుదఙ్మాసాబ్దవాతాంశుమ । గ్లౌవిద్యుద్వరుణేంద్ర ధాతృ మహిత స్సీమాంత సింధ్వాప్లుతః । శ్రీవైకుంఠ ముపేత్యనిత్యమజడం తస్మిన్ పరబ్రహ్మణి । సాయుజ్యం సమవాప్యనందతి సమంస్తేనైవ ధన్యః పుమాన్ ॥

నిద్రాంతాచమనము - దక్షిణశ్రవణ రూపాచమనము వీనిలో ఆవేళ కేది సాధ్యమో యది చేయవలయును.

అఖిలహేయ ప్రత్యనీక కల్యాణైకతాన - స్వేతర

సమస్త వస్తు విలక్షణానంత జ్ఞానానందైకస్వరూప - స్వాభిమ
తానురూపైక రూపాచింత్య దివ్యాద్భుత నిత్య నిరవద్య నిరతి
శయౌజ్జ్వల్య సౌందర్య సౌగంధ్య సౌకుమార్య లావణ్యా
యౌవనాద్యనంత గుణ నిధి దివ్యరూప - వత్సల - స్వామిన్ -
సుశీల - సులభ - సర్వజ్ఞ - సర్వశక్తే - పరమకారుణిక - కృ
తజ్ఞ - స్థిర - పరిపూర్ణ - పరమోదార ఏవంభూతమార్దవార్జవాద్య
నంతకల్యాణగుణపరిపూర్ణస్వోచిత వివిధవిచిత్రానంతాశ్చర్య
నిత్యనిరవద్యనిరతిశయసుగంధనిరతిశయసుఖస్పర్శ నిరతిశయౌ
జ్జ్వల్యకిరీటమకుట చూడావతంసమకరకుండలగ్రైవేయకహార కే
యూరకటక శ్రీవత్సకౌస్తుభ ముక్తాదామోదర బంధనపీతాం
బరకాంచీగుణనూపురాద్యపరిమితదివ్యభూషణ - స్వానురూపా
చింత్యశక్తి శంఖచక్రగదాసిశార్ఙ్గాద్యసంఖ్యేయ నిత్యనిరవద్య
నిరతిశయ కల్యాణదివ్యాయుధస్వాభిమతనిత్య నిరవద్యానురూ
పస్వరూపరూపగుణవిభవైశ్వర్యశీలాద్యనవధికాతిశయాసంఖ్యే
యకల్యాణగుణగణశ్రీవల్లభ - ఏవంభూతభూమినీళానాయక -
స్వచ్ఛందానువృత్తిస్వరూపస్థితి ప్రవృత్తిభేదాశేష శేషతైకరతి
రూపనిత్యనిరవద్యనిరతిశయ జ్ఞానక్రియైశ్వర్యాద్యనంత కల్యాణ
గుణగణ శేష శేషాశన గరుడప్రముఖనానావిధానంత పరిజనపరి
చారికాపరిచరిత చరణయుగళ - పరమయోగివాఙ్మనసాపరిచ్ఛే
ద్యస్వరూపస్వభావ - స్వాభిమతవివిధవిచిత్రానంతభోగ్యభోగోప
కరణభోగస్థాన సమృద్ధానంతాశ్చర్యానంత మహావిభవానంత
పరిమాణ నిత్యనిరవద్య నిరతిశయ శ్రీ వైకుంఠనాథ-స్వసంక

ల్పానువిధాయిస్వరూపస్థితిప్రవృత్తిస్వశేషతైకస్వభావ ప్రకృతి పురుష కాలాత్మక వివిధవిచిత్రానంత భోగ్యభోక్తృవర్గభోగోపకరణభోగస్థానరూపనిఖిలజగదుదయవిభవలయలీల-అనాలోచితవిశేషాశేషలోకశరణ్య-ప్రణతార్తిహర-ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే-అనవరతవిదితనిఖిలభూతజాతయాథార్థ్య-సత్యకామసత్యసంకల్ప-సకలేతరవిలక్షణ-అర్థికల్పక-ఆపత్సఖ శ్రీమన్నారాయణ - అణుపరిమాణ దేహేంద్రియాది విలక్షణజ్ఞానానందస్వరూపోహం-త్వదేక శేషః త్వదేకనియామ్యః త్వదేకాధారఃత్వదేక శరణః త్వదేకప్రాప్య శ్చాస్మి ॥

పడకవిడిచి లేచి మొదటకాలు ముందుగనుంచుచు నీ శ్లోకముఁ జెప్పవలెను.

ఓంనమఃక్షితి ధరాయ,

నమోస్తు ప్రియదత్తాయై, తుభ్యందేవి వసుంధరే
త్వంమాతా సర్వలోకానాం, పాదస్పర్శంక్షమస్వమే ॥

—: శ్రీమదష్టాక్షరీమహిమ :—

సర్వము అష్టాక్షరమం దున్నదే.

ఓం నమో నారాయణాయేతి మంత్రోపాసకః
వైకుంఠభవనం గమిష్యతి' - నారాయణోపనిషత్తు.

ఓం నమో నారాయణాయ' యనుమంత్రము నుపాసించు వాఁడు వైకుంఠలోకమునకుఁ బోఁగలఁడు.

శ్లో॥నారాయణుం జపే న్నిత్యం, ప్రణమ్య పురుషోత్తమమ్
స్వపః నారాయణం విప్ర, స్తిష్ఠః జాగ్రః సనాతనమ్
ఉన్మిష న్నిమిషన్వాపి, నమో నారాయణేతివై
భోజ్యం పేయంచ లేహ్యంచ, నమో నారాయణేతి యః
అభిమంత్ర్య స్పృశః భుంక్తే, స యాతి పరమాం గతిమ్॥

సనాతనుఁడగు పురుషోత్తము నమస్కరించి ప్రతిదినము నారాయణుని జపింపవలయును. నిద్రపోవుచున్నను, నిలుచుండినను, మేలుకని యుండినను, కంటిఱెప్పలు మూయుచున్నను, ౘెఱచుచున్నను, నమోనారాయణ యనవలయును. అన్నము మొదలయినభోజ్యములు, త్రాగునట్టి పానీయములు, నాకునట్టి తేనె లోనగునవి నమో నారాయణాయ యనిమంత్రించి, యది చేప్పుచుఁ దాకి యెవఁడు భుజించునో వాఁడు పరమపదమునకుఁ బోవును.

శ్లో॥త్రయో వేదా షడంగాని, ఛందాంసి వివిదా స్స్వరాః
సర్వ మష్టాక్షరాంతస్థం, య చ్చాన్యదపి వాఙ్మయమ్॥

మూఁడువేదములు, ఆఱువేదాంగములు, ఛందస్సులు, వివిధములయిన స్వరములు, వాఙ్మయమునకు సంబంధించిన యితరములు సర్వ మష్టాక్షరాంతర్గతములు.

శ్లో॥కిం తస్య బహుభి ర్మంత్రైః, కిం తస్య బహుభి ర్వ్రతైః
నమో నారాయణాయేతి, మంత్ర స్సర్వార్థసాధకః॥

అనేకములయిన మంత్రములతో నేమి ప్రయోజనము? అనేక వ్రతములతో నేమి ప్రయోజనము? 'నమో నారాయణాయ' యనుమంత్రమే సర్వార్థములు సాధింపఁగలదు.

శ్లో॥ఆసీనోవా, శయానోవా, తిష్ఠన్వా యత్రకుత్రచిత్
గతి రష్టాక్షరో నృణాం, మపునర్భవకాంక్షిణామ్ ॥

మరల జన్మమెత్తవలయు నను కోరిక లేనివారికి నెందుఁ గూర్చుండినను, పండుకొనినను, నిలుచుండినను అష్టాక్షరమే గతి.

శ్లో॥ హే మర్త్యాః పరమం హితం శ్రుణుత వో వక్ష్యామి సంక్షేపతః । సంసారార్ణవ మాపదూర్మి బహుళం సమ్యక్ ప్రవిశ్య స్థితాః। నానాజ్ఞాన మపాస్య చేతసి నమోనారాయణాయే త్యముం । మంత్రం సప్రణవం ప్రణామ సహితం ప్రావర్తయధ్వం ముహుః ॥

ఆపద లను నలలచే నిండియుండు సంసార మను సముద్రమునఁ బ్రవేశించి జనన మరణముల పాలయిన యోమనుష్యులారా! నానా జ్ఞానములు వదలి మనస్సునందుఁ బ్రణవముతోను, బ్రణామము (నమః)తోను గూడియుండు నమోనారాయణాయ యనుమంత్రమును బలుమారు వల్లింపుఁడు.

శ్లో॥యథా సర్వేషు దేవేషు, నాస్తి నారాయణా త్పరః
తథా సర్వేషు మంత్రేషు, నాస్తి చాష్టాక్షరా త్పరః ॥

దేవతలయందు నారాయణునకంటె శ్రేష్ఠుఁడు లేఁడు; మంత్రములందు అష్టాక్షరికంటె శ్రేష్ఠమైనది లేదు.

శ్లో॥ భూత్వోర్ధ్వబాహు రద్యాత్ర, సత్యపూర్వం బ్రవీమి వః
హేపుత్రశిష్యా శ్శృణుత, నమంత్రోఽష్టాక్షరా త్పరః
సర్వవేదాంతసారార్థ, స్సంసారార్ణవతారకః
గతి రష్టాక్షరో నృణా, మపునర్భవకాంక్షిణామ్.
ఐహలౌకిక మైశ్వర్యం, స్వర్గాద్యం పారలౌకికమ్
కైవల్యం, భగవంతంచ మంత్రోఽయం సాధయిష్యతి॥

ఓ పుత్రులారా! ఓ శిష్యులారా! చేతులెత్తి ప్రమాణముచేసి మీకుఁ జెప్పుచున్నాను వినుఁడు - సర్వవేదాంతముల సారమైన యర్థముగలదియు సంసారమను సముద్రమును దాఁటించునదియు నగు అష్టాక్షర మంత్రమునకంటె శ్రేష్ఠమైనది లేదు. మరల జన్మించుకోరిక లేనివారికి అష్టాక్షరమేగతి. ఈ లోకమందలి యైశ్వర్యముగాని పరలోకమందలి స్వర్గము కైవల్యముగాని, భగవంతునిగాని యీ మంత్రము మీమీ కోరికప్రకారము సాధించి యీయఁగలదు.

శ్లో॥ వ్యక్తంహి భగవాన్ దేవ, స్సాక్షాన్నారాయణస్స్వయమ్
అష్టాక్షరస్య రూపేణ, ముఖేషు పరివర్తతే.

నారాయణుఁడే స్వయముగ భగవంతుఁ డనువిషయము స్పష్టమే. ఆయనయే అష్టాక్షర మంత్ర స్వరూపుఁడుగా నందఱి వాక్కులయందు వసించియున్నాఁడు.

శ్లో॥ మంత్రాణాం పరమో మంత్రో, గుహ్యానాం గుహ్యముత్తమమ్ । పవిత్రంచ పవిత్రాణాం, మూలమంత్రస్స నాతనః ॥

సనాతనమైన మూలమంత్రము మంత్రములలో శ్రేష్ఠమైనది. రహస్యములలోఁ బరమరహస్యమైనది. పవిత్రములయినవానిలో మిగులఁ బవిత్రమైనది. అన్ని మంత్రములకు మూలమైనది. కావున అష్టాక్షరికి మూలమంత్ర మనిపేరు.

శ్లో॥బహవోపి మహాత్మానో, మునయ స్సనకాదయః
అష్టాక్షరం సమాశ్రిత్య, తే జగ్ము ర్వైష్ణవం పదమ్ ॥

అనేకులు మహాత్ములు, సనకాదిమునులు, అష్టాక్షరము నాశ్రయించి వైష్ణవపదమునకుఁ బోయిరి.

ఇట్టిప్రమాణము లనేకములు గలవు.

శ్లో॥తారం పూర్వం, తదను హృదయం, తచ్చ నారాయణాయే
త్యామ్నాయోక్తం పద మవయతాం, సార్థ మాచార్య
దత్తం। అంగీకుర్వ న్నలసమనసా మాత్మరక్షాభరం నః
క్షిప్రం దేవః క్షిపతు నిఖిలాన్ కింకరైశ్వర్యవిఘ్నాన్ ॥

మొదటఁ బ్రణవము, ఆవల నమస్సు, ఆవల నారాయణాయ యని వేదమునందుఁ జెప్పఁబడి యాచార్యులచే ననుగ్రహింపఁబడిన మంత్రమును నర్థముతో ననుసంధించుకొనుచు శరణాగతు లయినవారి యాత్మరక్షా భారమును దనపైఁ బెట్టుకొనినభగవంతుఁడు వారు చేయుకైంకర్యములకు విఘ్నములు రాకుండఁజేసి యీజన్మమందే ముక్తి నిచ్చుచున్నాఁడు.

అని యుండుటచే నీమంత్రమును గురుముఖముగ నుపదేశమొంది జపింపవలయును.

శ్లో॥యదృచ్ఛయా శ్రుతో మంత్ర, శ్ఛన్నే నాథ చ్ఛలేనవా
పత్రేక్షితోవా వ్యర్థస్స్యా, త్ప్రత్యు తానర్థదో భవేత్ ॥
మఱియొకరికిఁ జెప్పునపుడు వినికాని, మఱుఁగుననుండి వినికాని, మోసముచేఁగాని, కాగిదముచూంచి నేర్చికొనికాని జపించినమంత్రము వ్యర్థమగుటయేకాక కీడునుగూడఁ గలిగించును.

అష్టాక్షరమంత్రస్వరము గురువువలన నేర్చుకోవలయును.

—:పంచసంస్కార విషయము:—

పంచ సంస్కారములు లేక శ్రీమన్నారాయణాష్టాక్షర మంత్రానుష్ఠానమునకు నధికారము కలుగదు. దానికిని చక్రాది ధారణము శ్రుతి స్మృతి సిద్ధమనుటకును బ్రమాణ వాక్యములు.

తథా శ్రీప్రశ్నసంహితాయామ్-సంస్కృతాః పంచసంస్కారైస్తు పాద్మే ప్యమలైశ్శుభైః । నారాయణం ప్రపద్యేరన్ నరావై మోక్షకాంక్షిణః ॥ శ్రీపరాశర ధర్మశాస్త్రే అచక్రధారిణం మంత్రమధ్యాపయతి దేశికః । శిష్యేణ నరకం యాతి కల్పకోటిశతం ద్విజః ॥ తస్మాత్తాపాది సంస్కారంకృత్వా మంత్ర మనుత్తమం । అధ్యాపయేద్గురు స్సమ్యగన్యథా నరకంవ్రజేత్ ॥ నారదః॥ముముక్షుశ్చక్రచిహ్నాది రహితో యది మాధవం । ప్రపద్యేత నరో మోహాత్స చండాలో భవేద్ధ్రువం ॥ విష్ణు మందిరే - విప్రాద్యాస్తేచ

శూద్రాశ్చ యద్వైవ కృతలక్షణాః । తదాతు యోగ్యా విజ్ఞేయా హరిసంశ్రయణాదిషు ॥ పాద్మే॥ ఉత్తరఖండే ఏకో నత్రింశాధ్యాయే - తస్మాత్త్వమపి రాజర్షే విష్ణుసాయుజ్య మిచ్ఛసి । దీక్షామార్గవిధానేన ధారయిత్వా సుదర్శనం । నారాయణ పదద్వంద్వం తదేకం శరణంవ్రజ ॥ అతో ముముక్షుభిః పంచసంస్కార సంస్కృతైరేవ భగవాన్ ప్రప పత్తవ్య ఇతిసిద్ధమ్॥

అర్థము.

దోషరహితములై శుభకరములైన తాపాది పంచసం స్కారములచే సంస్కరింపఁబడి మోక్షకాంక్షగల మనుష్యులు నారాయణు నుద్దేశించి ప్రపత్తిచేయవలయును. మనుష్యులను టచే నేయాశ్రమమందు నేవర్ణమందు నున్నవారైనను మను ష్యులుగా నుండువారందఱు మోక్షకాంక్ష గలవారై రేని పంచ సంస్కారములు పొందవలయునని యేర్పడుచున్నది. ఏగురువు చక్రాంకనము గానివానికి నష్టాక్షరి మంత్ర ముపదేశించునో యట్టిబ్రాహ్మణుఁడును ఆశిష్యుఁడును శతకోటికల్పములు నరక ములపాలగును కావున తాపాదులచే సంస్కరించి గురువగువాఁ డుత్తమ మంత్రములలో నుత్తమమైన మంత్రము నుపదేశింపవ లెను. మఱియొకవిధముగఁ జేసిన నరకముల పాలగును. మో క్షకాంక్షగలవాఁడై చక్ర చిహ్నాదులులేక యజ్ఞానమున నారా యణుప్రపత్తి చేయునరుఁడు నిజముగఁ జండాలుఁడగును. బ్రా హ్మణాదులుగాని శూద్రులుగాని సంస్కారచిహ్నములు గల వారు హరిసమాశ్రయణమందు యోగ్యులని యెఱుఁగవలయును.

కావున నోరాజర్షీ, నీవు విష్ణుసాయుజ్యము కోరెదవేని దీక్షామార్గ విధానప్రకారము సుదర్శనమును ధరించి నారాయణు పాదపద్మములు శరణు కోరుము.

ఈ కారణములచేఁ బంచ సంస్కారములు లేనివాఁడు నారాయణాష్టాక్షరి జపింప యోగ్యుఁడు గాఁడు.

తచ్చక్రాది ధారణంచ శ్రుతిస్మృతి శతసిద్ధమ్- అత్రశ్రుతిః॥ అథర్వణ మహోపనిషది బ్రహ్మసూక్తే - దక్షిణేతు భుజే విప్రో బిభృయాద్వై సుదర్శనం। సవ్యేతు శంఖం బిభృయా దితి బ్రహ్మ విదోవిదుః ॥ కాణ్వవేదే - దేవాసోయేన విధృతేన బాహునా। సుదర్శనేన ప్రాచాం స్వర్గమాయాం తి నామనవనో లోకవిసృష్టా తన్వన్తి బ్రా (బ్ర) హ్మణ స్తద్వయంతి॥ సర్వావై దేవతానాం సర్వావై విప్రాణాం సర్వావై క్షత్రియాణాం సర్వావై వైశ్యానాం సర్వావై శూద్రాణా మిత్యగ్నినావై హోత్రా తప్తచక్రం ద్విభుజే ధార్యం అథోర్ధ్వపుండ్ర మాలిఖేత్ । తస్మాద్వి రేఖంభవతి। పునరాగమనం న। బ్రహ్మణస్సాయుజ్యం సలోకతామాప్నోతి ॥ అథర్వణ సుదర్శనోపనిషది- "యజ్ఞోపవీతీ ధృతచక్రధారీ యో బ్రహ్మ విద్బ్రహ్మవిదో మనీషా। హిరణ్యమాదాయ సుదర్శనం కృత్వేత్యాది. "పవిత్రమిత్యగ్నిః; అగ్నిర్వై సహస్రారః సహస్రారోనేమిః। నేమినా తే ప్తతనుః బ్రహ్మణస్సాయుజ్యం సలోకతా మాప్నోతి॥ యజుషి - యేన దేవాః

పవిత్రేణ + పునాతు ॥ కాఠకే - చరణం పవిత్రం + సుధి
తాం దధాతు ॥ ధృతోర్ధ్వపుండ్రః కృతచక్రధారీ విష్ణుం
పరంధ్యాయతి యోమహాత్మా । స్వరేణమంత్రేణ సదా
హృదిస్థితం పరాత్పరం యన్మహతో మహాంతం ॥ ఋచి-
ప్రతైవిష్ణో అబ్జచక్రే పవిత్రే జన్మాంభోధిం తర్తవే చర్షణీంద్రాః । మూలేబాహోర్దధతేన్యే పురాణాలింగాన్యం
గే తావకాన్యర్పయంతి ॥ యజుషిచ సామ్నిచ - పవిత్రంతే
వితతం బ్రహ్మణస్పతే । ప్రభుర్గాత్రాణి పర్యేషి విశ్వతః ।
అతప్తతనూ ర్నతదామో అశ్నుతే । శృతాస ఇద్వహంత
స్తత్సమాశత ॥ బృహదారణ్యకభేదే - "నిచిష్ణేపసుషణాం
భిద్యమానం మధ్యేబాహుబు మదధత్సుదర్శనం । విష్ణోరిదం
భూరితేజః ప్రధర్షయతి దివానక్తం బిభృయుస్తంజనాస"
ఇతి - కించతప్తముద్రాధారణ స్థానాని । అధర్వణ బ్రహ్మసూక్తే
ఋచి బాష్కలే యజుషి బృహధారణ్యకభేదే - అధర్వణే
సుదర్శనోపనిషది ఋక్సామే త్రిష్వపివేదేషు కఠవల్ల్యాం కైవల్య
తుంగ శాఖా యాంచసన్తి ॥ వాసిష్ఠస్మృతౌ - అష్టమాత్షోడశా
దబ్దా ద్ధార్యం చక్రాదిధారణం । ప్రతప్తైరంకనం పశ్చాత్స
దావా భూషణం స్త్రియాః ॥ జాతకర్మణివా కుర్యాచ్చౌళోప
నయనేపివా । వేదాధ్యయనకాలేవా చక్రచిహ్నం విధానతః ॥
పరాశరధర్మశాస్త్రే ఉత్తరఖండే త్రయోదశాధ్యాయే - శ్రీప
రాశరః ॥ "వక్ష్యామి మునయస్సర్వ" మిత్యారభ్య "ఉద్వాహ

సమయే స్త్రీణాం పుంసాంచైవోపనాయనే। చక్రస్యధారణం ప్రోక్తం మంత్రైః పంచాయుధానివా॥" ఇత్యం తేన సమ్యక్ప్రతిపాదితమ్. భారతే - శ్రీకృష్ణార్జునసంవాదే - మచ్చక్రాంకితదేహో యో మద్భక్తో భువిదుర్లభః। నైవాప్నోతి వశం మృత్యోర పాప్యజ్ఞాభంగ కృన్నరః॥ నాన్యందేవం నమస్కుర్యాన్నాన్యందేవం నిరీక్షయేత్। చక్రాంకితస్సదా తిష్ఠేద్భక్తితః పాండునందన॥ విష్ణు తత్త్వే - చక్రాదిధారణం పుంసాంపరసంబంధవేదనం। పతివ్రతానిమిత్తం హివలయాది విభూషణం॥ భీష్మపర్వణి చతుర్థేహ్ని దేన గుహ్యే - బ్రాహ్మణైః క్షత్రియైర్వైశ్యై శూద్రైశ్చ కృతలక్షణైః। అర్చనీయశ్చ సేవ్యశ్చ నిత్యయుక్తైస్స్వకర్మసు॥ కృతలక్షణైః - కృతచక్రాది ధారణైః - శ్రీవిష్ణుమందిరే - విప్రాద్యాస్తేచ శూద్రాశ్చ యద్యైవకృతలక్షణాః। తదాతుయోగ్యా విజ్ఞేయా హరిసంశ్రయణాదిషు॥ శాస్త్రోదితాసు సర్వాసు సామగ్రీషు మహామతే। యాగోపకరణాన్యేవ మర్ఘ్యపాత్రాదికాన్యపి॥ సుకార్యాణి యథాయోగం శంఖచక్రాది లాంఛనైః। తథాయానాసనాదీని విభోస్సర్వాణి యత్నతః॥ స్వాత్మోపకరణం సర్వమాసనాది వివర్జితం। అంగుళీయకపర్యంతం భూషణం కటకాదికం॥ ఉత్తమాంగసముద్ధార్యం సర్వముష్ణీషపూర్వకం। చక్రాదిలాంఛితంకుర్యాత్తదీయాశ్చగవాదయః॥ విప్రాది వల్లాంఛితవ్యాస్తదీయాః పురుషాదయః। లాంఛితవ్యాయథాయోగం శంఖ చక్రాది

లక్షణైః ॥ ఆధారకాద్యాః కర్మణ్యా ఏవంచక్రాదిలాంఛితాః । దేవతాంతర చిహ్నైస్తు అకర్మణ్యాస్తు లాంఛితాః ॥ యత్రవా భగవన్మూర్తౌ లాంఛనం నపరిదృశ్యతే । తత్రవై లక్షణన్యాసం నకుర్యాత్స్వేచ్ఛయా ద్విజః ॥ యథాస్థితసైసావ్యక్తిః పూజ్యా వ్యాపక మంత్రతః । తదన్యైలాంఛిత వ్యాస్స్యస్సర్వే పూర్వమలాంఛితాః ॥ శ్రీవిష్ణుతత్త్వే చతుర్థపాదే చతుర్థపటలే - బ్రహ్మచారీ గృహస్థోవా వానప్రస్థోఽథ భిక్షుకః । ఏతే హ్యాశ్రమిణః ప్రోక్తాశ్చత్వారః క్రమయోగతః ॥ ఇత్యారభ్య- "చక్రలింగధరా స్సర్వే స్వమతవ్రతనిష్ఠితాః" ఇతిభవేయురితి శేషః హారీతః - సంస్కారాః పంచకర్తవ్యాః పారమైకాంత్యసిద్ధయే । ప్రతిసంవత్సరం కుర్యాదుపాకర్మాప్యనుతమం ॥ సర్వవేద వ్రతం హుత్వా తత్రసంపూజయేద్ధరిం । దద్యాదత్రోపవీతాని విష్ణవేపరమాత్మనే ॥ బ్రాహ్మణేభ్యశ్చ దత్వాతు బిభృయాత్స్వయమేనవా । తదగ్నా పూజ్య సంతర్ప్య చక్రం చైవాంకయేద్భుజే । ఏవం ప్రత్యాబ్దికం ధార్య ముపవీతం సుదర్శనం । పుండ్రంతు ప్రతిసంధ్యంతు నిత్యమేవతు ధారయేత్ ॥ ద్విజాతీనామిదంప్రోక్తంతత్త చక్రస్యధారణం । అతస్త్వేవాపి శూద్రాణాం భవే యుర్వైష్ణవాయది ॥ శ్రీభాగవతే - చక్రాంకితస్య సాన్నిధ్యే తథాకుర్యాత్ప్రియత్నతః । స్నానందానం జపోహోమస్తత్సర్వం చాక్షయంభవేత్ ॥ శాండిల్యః - పశుపుత్రాదికంసర్వం గృహోపకరణానిచ । అంకయేచ్ఛంఖచక్రాద్యైర్నామ కుర్యా

చ్ఛవైష్ణవం ॥ సంవత్సరేణ యత్పాపం మనసా కర్మణా కృతం । తత్సర్వం నశ్యతే తేషాం సకృచ్చక్రాంక దర్శనాత్ ॥ భవిష్యత్పురాణే - చక్రాంకిత భుజం స్పృష్ట్వా యస్తుతం నాభివాదయేత్ । తిర్యగ్యోని శతం ప్రాప్య విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః ॥ బ్రహ్మకైవర్తే - చక్రాంకిత భుజం స్పృష్ట్వా యో నిందయతి సర్వదా । స యాతి నరకం ఘోరం యావదాభూత సంప్లవం ॥ పరాశరః - అచక్రధారిణం విప్రం యశ్శ్రాద్ధే భోజయిష్యతి । రేతోమూత్రపురీషాణి స పితృభ్యః ప్రయచ్ఛతి ॥ ఇత్యాదీని వచశ్శతాని సంతి. విస్తరభయాన్నాత్ర న లిఖ్యంతే. కించ వృద్ధమను వాసిష్ఠ విహగేంద్ర శాండిల్య పరాశర విష్ణుతత్త్వ వామనాది లైంగాగ్నేయ స్కాంద బ్రహ్మాండ బ్రహ్మకైవర్త పాద్మ వారాహ గారుడ శేషధర్మ శ్రీపాంచరాత్రాదిషు తప్తముద్రాధారణ ప్రమాణాని ద్రష్టవ్యాని.

—: శాట్యాయనీయోపనిషత్తు: —

విష్ణులింగం ద్విధా ప్రోక్తం, వ్యక్తమవ్యక్తమేవచ
తయోరేకమపి త్యక్త్వా, పతత్యేవ న సంశయః.

విష్ణుచిహ్నములు రెండువిధములు. వ్యక్తమని యవ్యక్తమని ఈరెంటిలో నేదివిడిచినను నిస్సందేహముగాఁ బతితుఁడే. వ్యక్తము=ఊర్ధ్వపుండ్రము చక్రాంకనము లోనైనవి అవ్యక్తము హృదయగతరూపము మొదలయినవి.

త్రిదండం వైష్ణవంలింగం, విప్రాణాం ముక్తిసాధనమ్

త్రిదండము విష్ణుచిహ్నములు బ్రాహ్మణులకు ముక్తిసాధనములు ఇట్లగుటచే సన్న్యాసులు విష్ణుచిహ్నములు ధరింపవలెనని యేర్పడుచున్నది.

స్తేనస్సురాపో గురుతల్పగామీ
మిత్రద్రుగేతే నిష్కృతేర్యాంతి శుద్ధిమ్ ।
వ్యక్తమవ్యక్తం వా విధృతం విష్ణులింగం
త్యజేన్నశుద్ధ్యే దఖిలైరాత్మభాసా ॥

పంచమహాపాతకములు చేసినవానికిఁ బ్రాయశ్చిత్తము గలదుగాని విష్ణుచిహ్నములలో వ్యక్తమునుగాని యవ్యక్తమునుగాని విడిచినవానికి శుద్ధిలేదు.

త్యక్త్వా విష్ణోర్లింగ మంతర్బహిర్వా
యస్స్వాశ్రమం సేవతే నాశ్రమం వా
ప్రత్యాపత్తిం భజతే వాతిమూఢో
నైషాంగతిః కల్పకోట్యాపి దృష్టా ॥

విష్ణుచిహ్నములను అంతర్బాహ్య చిహ్నములలో దేనినైననువిడిచినవాఁడు వాఁడు తన యాశ్రమమం దున్నను లేకున్నను అట్టి మూఢునకుఁ గోటి కల్పము లయినను నూర్ధ్వగతులు లేవు.

శేషధర్మము.

పంచమాశ్వాసము. ౨౯౮ పద్యము మొదలు.

సీ. విష్ణుచక్రాంకితుండగు విప్రునకును
క్షితిని సాఁగిలఁబడి నమస్కృతియొనర్చు

సతనికబ్బును నొసటిపై నలమియున్న
పాంసులెన్నన్ని వేలేండ్లు బ్రహ్మపదవి

గీ. శంఖచక్రాంకితుండగు శ్వాసురుండు
పలుకుపలుకెల్లవేదమ్ము, జలకమాడి
నట్టిచోటెల్లఁదీర్థము, యడుగుపెట్టు
నెచటనది దివ్యదేశమా నిందువదన

వ. శంఖచక్రాంకితుండగు విప్రుండు భుజించిన పంక్తిపావనం
బగు నతనికి గోచర్మమాత్రంబు భూమి దానం బొసంగిన
రాజ్యంబు సిద్ధించునభ్యుత్థానాభి వందనంబుల గంధపుష్పా
క్షతంబులం బూజించినం గౌతుకంబాపాదించిన నుతియిం
చిన నిహపరసుఖంబులు కరతలామలకంబులైయుండు.

గీ. విష్ణుభక్తుండు గానట్టి విప్రువేద
శాస్త్రములు తీర్థయాత్రయు సవనములును
దపముజపమును దానంబు ధర్మములును
బూదిలోవేల్చు నెయివోలెఁ బొల్లుపోవు.

కం. భూసుర కులగుణ విద్యా
వాసుండైనను ద్విజుం డవైష్ణవుఁడైనన్
భాసిల్లనేరఁ డెంతయు
వాసనలేనట్టి విరులవైఖరి ధాత్రిన్

పద్మపురాణము

కం. శ్రీకర చక్రాంకితులునగు
లోకులు శుద్ధులును బుణ్యులును నగుదురు వా

రీక్రియలు లేకయుండినఁ
బ్రాకృతులనఁ బతితులనఁగఁ బఱుదురు జగతిన్.

:అష్టాక్షరీజపము నిత్యకృత్యము:—

బ్రాహ్మణునకు గాయత్రీజపమెట్టిదో యష్టాక్షరమంత్రజపమట్టిదే. అనఁగా రెండును నిత్యములు. ప్రతిదిన మాచరింపవలసినవి. ఈ వైష్ణవ మంత్రములకుఁ బ్రదోషబాధగాని, దేశకాలబాధ గాని, లేదు. కావున "తద్విష్ణోః పరమంపద" మ్మన్నట్లు పరమపదమగు విష్ణులోకము ప్రాప్తికోరువారు తక్కిన యేమంత్రము (గాయత్రితప్ప) జపించినను జపింపకున్నను వ్యాపకమంత్రమగు నష్టాక్షరిజపింపక యుండరాదు. విష్ణుషడక్షరి వాసుదేవ ద్వాదశాక్షరి యివి వ్యాపకమంత్రములే అయినను సీరెంటికంటెను నష్టాక్షరియే శ్రేష్ఠము. అట్టులని యవిత్యాజ్యములుగావు. కావలసినవారు జపింపవచ్చును. అవియును గొంచెముగనైనఁ బ్రతిదినము జపించుట శ్రేయస్కరమే; అశ్వమేధ పర్వమందు:—

తస్మా దష్టాక్షరంమంత్రం, మద్భక్తైర్వ్రత కల్మషైః
సంధ్యాకాలేషు జప్తవ్యం, సతతం చాత్మ శుద్ధయే
అన్యేషా మపివిప్రాణాం, కిల్బిషంహి ప్రణశ్యతి ॥
ఉభేసంధ్యేష్వుపాసీత, తస్మాద్విప్రో విశుద్ధయే ॥

కావునఁ బాపరహితులునగు నాభక్తులు ఎల్లప్పుడాత్మశుద్ధినిమిత్తము సంధ్యాకాలమందు అష్టాక్షరమంత్రము జపింపవలసినది. ఇది యితర బ్రాహ్మణులు జపించిన వారిపాపమును

నశింపఁజేయును. కావున రెండుసంధ్యలందును బ్రాహ్మణుఁడు శుద్ధినిమిత్తము జపింపవలెను.

శ్లో. ఏవంగురోస్సమారభ్య, మంత్రానుష్ఠానమాచరేత్
అష్టాక్షరం జపేద్విద్వాన్, నిత్యమష్టసహస్రకమ్ ॥
అజప్త్వాష్టాక్షరంమంత్రం, నాహమశ్నామికించన
యావజ్జీవం జపామీతి, పశ్చాదహరహర్జపేత్
అష్టాక్షరో జపోయస్య, నిత్యోనైమిత్తికోపివా
కామ్యోవాపి భవేత్తస్య, నిత్యాదేవార్చనాస్మృతా ॥

ఈవిధముగ గురువును ధ్యానించి ప్రతిదినము ౧౦౦౦ మూలాష్టాక్షరమంత్రము జపింపవలెను. అష్టాక్షరిజపింపక నేనేమియుఁ దినను అనిసంకల్పించి ప్రతిదినము యావజ్జీవము జపింపవలెను. నిత్యకర్మముగఁగాని, నైమిత్తికముగఁగాని, కామ్యముగఁగాని, యెవఁడుప్రతిదిన మష్టాక్షరిజపించునో వానికదియే నిత్యదేవతార్చనము. ప్రదోషములందు వహించిన మౌనమంత్రైనను, నిత్యమౌనవ్రతమూనినను భగవద్ధర్మవిచ్ఛిత్తికూడదు. మౌనవ్రతము భగవత్సేవారూపము - మౌనముకూడ స్వనియామ్యయని సంకల్పించియే ప్రారంభింపవలెను.

మౌనము విధింపఁబడిన భోజనస్నానాదులందును మౌనవ్రతాదులందును నిషేధింపఁబడినది దేవతాంతర కీర్తనమేకాని విష్ణుధ్యాన కీర్తనములుగావు.

అపవిత్రః పవిత్రోవా, సర్వావస్థాంగతోపివా
యః స్మరేత్పుండరీకాక్షం, సబాహ్యాభ్యంతర శ్శుచిః ॥

అపవిత్రుఁడైనను, పవిత్రుఁడైనను, ఏదశయందుండినను విష్ణువును స్మరించువాఁడు లోపలవెలుపల శుచియే.

"అతః దేవతాంతరకీర్తన మశుచినా నకార్యమ్ ।"
"నారాయణస్యనామాని, సదాసర్వత్ర కీర్తయేత్"
"చక్రాయుధస్యనామాని, సదాసర్వత్రకీర్తయేత్
నాశౌచం కీర్తనేతస్య, పవిత్రం భగవాన్హరిః ॥"

ఆకారణముచే నశుచిగానుండు సమయమున దేవతాంతరకీర్తనము చేయరాదు. నారాయణునామములు ఎల్లవేళల నెల్లప్రదేశముల నీకాల మాకాలమనక యీప్రదేశ మాప్రదేశమనక కీర్తింపవలయును. భగవంతుఁడగు హరి పవిత్రుఁడు కావున నాయనను గీర్తించుటయందు నాశౌచములేదు. కావున నే మౌనము విధింపఁబడిన భోజన సమయమందును, కబళే కబళే కుర్వీత గోవిందస్యానుకీర్తనమ్మని ముద్దముద్దకు గోవింద గోవిందయని చెప్పవలసినట్లు శాస్త్రము విధించుచున్నది. అట్టులే మౌన స్నానాదు లందును నితర దేవతా కీర్తనము చేయరాదు.

మౌనంవాచో నివృత్తిస్స్యా, న్నాత్రభాషా ససంస్కృతమ్ । నాన్యదేవేరణం; విష్ణుం, సదాధ్యాయేచ్చకీర్తయేత్ ॥
పరాశరుఁడు.

మౌనమనఁగా మాటలాడకుండుట కావున దేశభాష గాని సంస్కృతముగాని మౌనసమయమున మాటలాడరాదు. ఇతరదేవతాస్మరణము కారాదు. విష్ణువును సర్వదా ధ్యానింప

వలయును. కావుననేకదా స్మశానమందును, ఆశౌచాదులందును, గోవింద నారాయణ రామ కృష్ణ యనియే లోకము కీర్తించుచున్నది.

—:మానసిక స్నానము:—

ఋస్థితం పుండరీకాక్షం, మంత్రమూర్తిం హరిం స్మరేత్
అనంతాదిత్యసంకాశం, వాసుదేవం చతుర్భుజమ్ ॥
శంఖచక్రగదా పద్మధారిణం, వనమాలినమ్
శ్యామలం శాంతహృదయం, ప్రసన్నవదనం శుభమ్।
దివ్యచందన లిప్తాంగం, చారుహాసం శుభేక్షణమ్
వనమాలా పరివృతం, దివ్యపీతాంబరా వృతమ్ ।
అనేకరత్న సంఛన్న, స్ఫురన్మకరకుండలమ్
నారదాదిభి రాసేవ్యం, భాస్వద్విమల కంకణమ్
సకింకిణీక కేయూర, ధారిణం మకుటోజ్జ్వలమ్
(కేయూరహారిణం దేవం, సువర్ణమకుటోజ్జ్వలమ్)
సువర్ణకంకణైర్దీప్తం, కింకిణీభి ర్విరాజితమ్
గరుత్మతావినతయా, స్తూయమాన మహర్నిశమ్
ధ్వజవజ్రాంకుశాలక్ష్య, పాదపద్మం సునిర్మలమ్ ।
తత్పాదపద్మజాంగంగాం, నిపతంతీం స్వమూర్ధని।
చింతయేద్బ్రహ్మరంధ్రేణ, ప్రవిశంతీం స్వకాంతనూమ్
తయాసంక్షాళితం ధ్యాయేత్, బాహ్యమభ్యంతరంమలమ్
తత్క్షణాద్విరజోమంత్రీ, జాయతేస్ఫటికోపమః
ఇమంమానసికం స్నానం, ప్రోక్తం హరిహరాదిభిః
ఇదంస్నానం వరంమంత్రా, త్సహస్రా దధికంస్మృతమ్

సార్ధత్రికోటి తీర్థేషు, స్నానాత్కోటి గుణాధికమ్
గజస్తమో మోహజాతాన్, జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తిజాన్
వాఙ్మనః కర్మజాన్ దోషాన్ నవైతాన్ నవభిర్హరేత్ ॥
యోనిత్యమాచరేత్తంతు, సవై నారాయణః స్మృతః ।
జ్ఞానహ్రదే ధ్యానజలే, రాగద్వేషమలాపహే
యస్స్నాతిమానసే తీర్థే. సయాతిపరమం పదమ్.

స్నానముచేసినను జేయకున్నను దీనిని రెండువేళలం జెప్పుకొని ధ్యానింపవలెను.

—: ఊర్ధ్వపుండ్రవిషయము :—

మహోపనిషత్తునందు:—

ధృతోర్ధ్వపుండ్రః పరమీశితారం
నారాయణం సాంఖ్యయోగాభిగమ్యం
జ్ఞాత్వా విముచ్యేత నరస్సమస్తైః
సంసారపాశైరిహచేతి విష్ణుమ్.

కఠశాఖయందు:—

ధృతోర్ధ్వపుండ్రః కృతచక్రధారీ
విష్ణుం పరం ధ్యాయతి యో మహాత్మా
స్వరేణ మంత్రేణ హృది స్థితేన
పరాత్పరం యన్మహతో మహాంతమ్.

అథర్వణమందు:—

హరేః పాదాకృతి మాత్మనో హితాయ
మధ్యే చ్ఛిద్ర మూర్ధ్వపుండ్రం యో ధారయతి

స పరస్య ప్రియో భవతి, సపుణ్యాభా గ్భవతి
స విష్ణుం భజతి, నాసాదికేశపర్యంత మూర్ధ్వ
పుండ్రం ధారయేత్ । తస్మాద్ద్విరేఖం భవతి,
తం దేవకీపుత్ర స్సమాశ్రితః.

బ్రహ్మాండపురాణము:—

గృహస్థో బ్రహ్మచారీచ, వానప్రస్థ స్తథా యతిః
అవశ్యం ధారయే త్పుణ్య,మూర్ధ్వపుండ్రం సుశోభనమ్.
యోగో దానం తపోహోమః స్వాధ్యాయః పితృతర్పణమ్
భస్మీభవతి తత్సర్వ మూర్ధ్వపుండ్రం వినాకృతమ్.

ఊర్ధ్వపుండ్రము ధరింపకచేయు యోగము దానము తపస్సు - హోమము - అధ్యయనము - పితృతర్పణము భస్మమైపోవును.

—:పరిచమృత్తికలు:—

బ్రహ్మాండపురాణము - భగవద్వాక్యము.

పర్వతాగ్రే నదీతీరే, మమ క్షేత్రే విశేషతః
సింధుతీరేచ, వల్మీకే, తులసీమూలసంశ్రితే
మృదవేతాస్తు సంగ్రాహ్యా, వర్జ్యాశ్చాన్యత్ర మృత్తికాః ॥

పర్వతములపైకొనలనుండునది, నదీతీరమునం దుండునది, సింధుతీరమునం దుండునది, పుట్టమన్ను తులసిచెట్లవ్రేళ్లయొద్దనుండునది నా యీమైన క్షేత్రములయం దుండుమృత్తిక గ్రాహ్యము. తక్కినది నిషిద్ధము.

—:అంగుళీ ఫల భేదము:—

అంగుష్ఠః పుష్టిదః ప్రోక్తో, మధ్యమాయుష్కరీ భవేత్
అనామి కాన్నదా నిత్యం, ముక్తిదాచ ప్రదేశినీ
ఏతై రంగుళిభేదైస్తు, కారయే న్న నఖం స్పృశేత్ ॥

ప్రతిదిన మంగుష్ఠముతోనే యూర్ధ్వపుండ్రము ధరించి నఁ బుష్టికలుగును. మధ్యమ ఆయుస్సు వృద్ధిచేయును. అనామిక యన్నమిచ్చును. తర్జని ముక్తినిచ్చును. ధరించునపుడు గోరు తగులరాదు.

—:పుండ్ర ధారణ పాత్రము:—

న సువర్ణాదిభిః కార్యం, దారుభి ర్మృద్భి రేవవా
నాళికేరఫలేనైవ చషకం పుండ్రధారణే -
నాళికేరార్ధభాగేన, కమఠాకృతినా బుధః
ద్వినేత్రేణైవ కుర్వీత, పాత్రవై పుండ్రధారణే
ఆదాయ వైష్ణవం దారు, కృత్వా కూర్మాకృతిం నరః
దిగ్గజా నథ శేషంచ, తస్యోపరి యథాక్రమం
తత్ర పాత్రంచ విన్యస్య, ఊర్ధ్వపుండ్రాణి ధారయేత్ ॥

ఊర్ధ్వపుండ్రమునకు బంగారుమొదలైన పాత్రములు పనికి రావు. దారువు, మన్ను, టెంకాయ వీనితోఁ జేసిన పాత్రములే యుపయోగింపవలయును. టెంకాయ సగము భాగము రెండుకన్నులుగలది తాఁబేలువలెఁజేసి యుపయోగింపవలెను. లేక కొయ్యతోఁజేసి దానిపై దిగ్గజములను శేషుని జెక్కించి వాడుకొనవచ్చును.

శ్రీచూర్ణమునకుఁ బండిన మారేడుఫలముతప్ప మఱి యేదియుఁ బనికిరాదు.

కృత్వా కరండం బిల్వస్య, ఫలం పక్వమనోహరమ్
హారిద్రం పూరయే చ్చూర్ణం లక్ష్మీరూప మనుత్తమమ్
ఫలా దన్యత్ర బిల్వస్య యచ్చూర్ణం పూరయే చ్ఛ్రియః
అజ్ఞైష్వవ స్నవిజ్ఞేయ స్తం కుప్యతి హరిప్రియా

—:వాక్యగురుపరంపర:—

శ్రీమతే వాసుదాసార్యమహాగురవే నమః
శ్రీమతే వాత్స్యనరసింహార్యమహాగురవేనమః
శ్రీమతే శ్రీనివాసమహాదేశికాయ నమః

(సమాజ మునఁ జేరని వారీ మూఁడు పేర్లు చెప్పఁబనిలేదు.)

శ్రీమతే శ్రీనివాసరామానుజమహాదేశికాయ నమః
శ్రీమతే వేదాంతరామానుజమహాదేశికాయ నమః
శ్రీమతే గోపాలార్యమహాదేశికాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీమతే వాత్స్యవరదాయ నమః
శ్రీమతే దేవరాజాయ నమః
శ్రీమతే వరదవిష్ణవే నమః
శ్రీమతే భగవతే భాష్యకారాయనమః
శ్రీమతే పరాంకుశదాసాయ నమః
శ్రీమద్యామునమునయే నమః
శ్రీమతే రామమిశ్రాయ నమః
శ్రీమతే పుండరీకాక్షాయ నమః

శ్రీమన్నాథమునయే నమః
సర్వేభ్యః శ్రీవైష్ణవేభ్యో నమః
శ్రీమతే శఠకోపాయ నమః
శ్రీమతే విష్వక్సేనాయ నమః
శ్రియై నమః
భూమ్యై నమః
నీలాయై నమః
శ్రీధరాయ ఆదిగురవే నమః

—:శ్లోక గురు పరంపర:—

భారద్వాజకులోద్భవం, పరగురుం, శ్రీరామచంద్రాత్మజం
శ్రీవత్సాన్వయ నారసింహకరుణాసంలబ్ధ మంత్రోత్తమమ్
సీతారామపదాంబుజాత యుగళీ ధ్యానైకనిష్ఠారతమ్
వాల్మీకిం, వరదేశికం, గుణనిధిం శ్రీవాసుదాసం భజే.
శ్రీనృసింహదయాలబ్ధ, జ్ఞానవైరాగ్యధీనిధిమ్
శ్రీవాసమునిపీఠస్థ, వేదాంతవిమలాశయమ్
వాత్స్య శ్రీవాసతనయం, శ్రీనృసింహగురుం భజే॥
అస్మద్దేశికతద్గురూనపి గురూంస్తేషాంచ హస్తీశ్వరాన్
వాసుదాసగురుం వందే, వాల్మీకి రితి విశ్రుతమ్ ॥
దేవేశం వరదంచ విష్ణుమనఘం నత్వా యతీంద్రానపి
పూర్ణం యామునరామపద్మనయనాన్ నాథం మునింద్వైష్ణ
వాన్। వందేహం శఠకోపసైనికపతి శ్రీభూమినీళాహరీన్॥
శ్లో॥ శ్రీరంగేశపదే సమర్పితభరం, శ్రుత్యంతరామానుజ।
శ్రీయోగీంద్రగురూత్తమేన యమినః శ్రుత్యంతవిద్యా

ణ్మన. । ప్రాప్తశ్రుత్యవతంసయుగ్మహృదయం శ్రీవాస రామానుజాత్ । శ్రీ శ్రీ వాసమునీంద్ర దేశిక మణిం శ్రేయోనిధిం సంశ్రయే ॥ (సమాజమునఁ జేరనివారు అస్మద్దేశికయను నొక శ్లోకముచెప్పినఁ జాలును.)

—:ఊర్ధ్వపుండ్రధారణవిధానము:—

వెంకాయచిప్పలో సీళ్లుంచుకొని యానీళ్ళను ఉద్ధరిణితోఁ దీసికొని యెడమయఱచేతిలోఁ బోసికొని 'వీర్యాయాస్త్రాయ ఫట్' అను నస్త్రమంత్రముతో నఱచేతిని గడుగవలయును. తరువాత ప్రణవముతోఁదిరుమణి తీసికొని యెడమయఱచేతియం దుంచుకొని కొంచెము జలముంచి "గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్। ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తా మిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥ అని తిరుమణితోఁ జాదవలయును. ఆవల నస్త్రమంత్రముతో దానికిఁ బదిదిక్కులు రక్షాబంధముగావించి ప్రణవముతోఁగలిపిమూలమంత్రముతో నభిమంత్రించి వారివారి సంప్రదాయప్రకారము దానియందు నృసింహబీజము లిఖించి "భగవాన్ పవిత్రం, వాసుదేవః పవిత్రం శతధారం సహస్రధార మపరిమితధార మరిష్ట మచ్ఛిద్ర మచ్యుత మనంత మక్షయ మవ్యయం పరమం పవిత్రం భగవాన్ వాసుదేవః పునాతు" అను నీపవిత్రమంత్రముచేఁ గొంచెము జలముంచి తర్జనిచే జలము తిరుమణి కలియఁ గలిపి భగవంతుని పాదారవిందముల స్మరించి కుడిచేతిచే నెడమచేతిలోని తిరుమణిని మూసి "విష్ణోర్నుకం వీర్యాణి ప్రవోచం యః పార్థివాని విమమే రజాగ్ంసి యో

అస్కభాయ దు త్తరగ్ం సధస్థం విచక్రమాణ స్త్రే ధోరు గాయః" అనిమంత్రించి యావల "ఓం షాం నమః పరాయ పరమేష్ఠ్యాత్మనే నమః । ఓం యాం నమః పరాయ పురుషాత్మనే నమః । ఓం రాం నమః పరాయ విశ్వాత్మనే నమః । ఓం వాం నమః పరాయ నివృత్త్యాత్మనే నమః । ఓం లాం నమః పరాయ సర్వాత్మనే నమః" అను పంచోపనిషన్మంత్రములచే నభిమంత్రించి ద్వాదశాక్షర మంత్రముచే "(ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ) జ్ఞానభక్తు లనుగ్రహింప భగవంతుఁ బ్రార్థించి "విష్ణో రరాటమసి విష్ణోః పృష్ఠమసి విష్ణో శ్శ్నప్త్రేస్థో విష్ణో స్స్యూరసి విష్ణో ర్ధ్రువమసి వైష్ణవమసి విష్ణవే త్వా అనుమంత్రములచే మంత్రించి తర్జనితోఁ గొంచెము శిరస్సునందు రాచుకొనవలయును.

ఇట్లు నాసికామూల మారంభించి పైవైపుగ లలాటాంతమువఱకు భగవత్పాదాకృతిగా నుంచుకొనవలయును. ఓపిక శ్రద్ధాభక్తులు గలవారు (౨) నాభికిపైవైపు (౩) హృదయము (౪) కంఠము (౫) కడుపునందు కుడిభాగము. (౬) కుడి రెట్టమీఁద. (౭) కంఠముకుడివైపున [(౪)-కి కుడిప్రక్క] (౮) కడుపునెడమవైపు (౯) ఎడమరెట్ట. (౧౦) కంఠమునెడమవైపు (౧౧) వెన్నెముకక్రిందిభాగము. (౧౨) మెడ. (౧౩) శిరస్సుముందటి భాగము - ఈప్రకారము ధరింపవలయును. వీనికి ధ్యానశ్లోకములు.

శ్లో॥ చతుశ్చక్రం నమస్యామి, కేశవం కనకప్రభమ్
నారాయణం ఘనశ్యామం, చతుశ్శంఖం నమామ్యహమ్

మాధవ మ్మణిభంగాభం, చింతయామి చతుర్గదమ్
చంద్రభాసం చతుశ్శార్ఙ్గం, గోవింద మహ మాశ్రయే
విష్ణుం చతుర్హలం వందే, పద్మకింజల్కసన్నిభమ్
చతుర్ముసల మబ్జాభం, సంశ్రయే మధుసూదనమ్
అగ్నివర్ణం చతుఃఖడ్గం, భావయామి త్రివిక్రమమ్
వామనం బాలసూర్యాభం, చతుర్వజ్రం విభావయే
శ్రీధరం పుండరీకాభం, చతు పట్టిస మాశ్రయే
చతుర్ముద్గర మభ్యేమి, హృషీకేశం తటిత్ప్రభమ్
పంచాయుధం పద్మనాభం, ప్రణమా మ్యర్కరోచిషమ్
దామోదరం చతుఃపాశ, మింద్రగోపనిభం భజే
వాసుదేవ ముపాసేహం, పూర్ణేంద్వయుతసన్నిభమ్ ॥

ఈప్రకారము ధ్యానించుచు "ఓం కేశవాయ నమః" అనివరుసగాఁజెప్పుచు ధరింపవలయును. ౧౩-వది ద్వాదశాక్షరమంత్రముచే శిరస్సున ధరింపవలయును. తక్కినవి ధరించినను ధరింపకున్నను ౧-౧౨-౧౩ తప్పక ధరింపవలయును.

ఆవల భగవంతుని దేహమునకు సమర్పించిన శ్రీచూర్ణముతోఁ బైప్రకారము శ్రియైనమ -అమృతోద్భవాయై నమ -కమలాయై నమః-చంద్రశోభిన్యై నమ -విష్ణుపత్న్యై నమః-వైష్ణవ్యై నమః-వరారోహాయై నమః-హరివల్లభాయై నమ -శార్ఙ్గిణ్యై నమః- దేవదేవికాయైనమః- మహాలక్ష్మ్యై నమః-లోకసుందర్యై నమః- సర్వాభీష్టఫలప్రదాయై నమః-అనిపను

మూఁడుప్రదేశముల తిరుమణికి నడిమిప్రదేశమందు దీపాకారముగ ధరింపవలెను. ఇట్లు ధరించి మరల ఓం కేశవాయ నమః అని ద్వాదశనామములతోను నమస్కరింపవలెను-ఊర్ధ్వపుండ్రము ధరించినపిదపఁ జేతులు కడుగరాదు. ఇంతయుఁజేయుటకు శక్తిచాలనపుడు, ఆపదలందు మృత్తికాసేచనము మంత్రజపము మీఁదఁ జెప్పినట్లు చేసి

ఉద్ధృతాసి వరాహేణ, కృష్ణేన శతబాహునా। భూమి ర్ధేను ర్ధరణీ లోకధారిణీ॥ మృత్తికే హన మే పాపం యన్మయా దుష్కృతం కృతమ్। త్వయా హతేన పాపేన జీవామి శరదశ్శతమ్॥ మృత్తికే దేహి మే పుష్టిం త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్" అనికాని ప్రణవముతోఁగాని ౧-౧౨ పుండ్రములు ధరింపవలయును - దానికి శక్తిలేనివారు సర్వము మూలమంత్రముతోఁ జేయవలెను.

—:శ్రీ చూర్ణము చేయు విధము:—

పసుపుపొడి - బియ్యపుఁబిండి - తులసి - పచ్చకర్పూరము - శ్రీగంధము - కుంకుముపువ్వు ఇవి కలియనూరి మంత్రవంతముగఁ బ్రతిష్ఠించి యావల ధరింపవలయును. ఇట్లు సంస్కరించుటకుఁ దెలియనివారు - కుంకుముపువ్వు - పచ్చకర్పూరము వేసి శ్రీగంధపుఁజెక్కతో గంధము తీసి దానిని స్వామికి సమర్పించిమఱునాఁడు ధరింపవలయును. సంస్కరింపఁబడనిది ధరింపరాదు.

మంత్రప్రతిష్ఠితముగాని తొలసిపూసలదండ తామర పూసలమాలిక ధరించుటకుఁగాని జపించుటకుఁగాని పనికిరాదు.

—:మూలమంత్రజపవిధానము:—

తొలుత వాక్యగురుపరంపర, యావల శ్లోకగురుపరంపర, ఆవలఁ బంచసంస్కార మనుగ్రహించిన గురుపరంపర చెప్పుకొనవలయును.

ఆవల మూలమంత్రముచే నిఱువదియైదుమార్లు ప్రాణాయామము చేయవలయును. అనఁగా రేచకమున ౨౫ మార్లు. కుంభకమున ౨౫ మార్లు. పూరకమున ౨౫ మార్లు మూలమంత్రము జపింపవలెను. క్రొత్తగానభ్యసించువారు ౧౦ మొదలు క్రమక్రమముగా హెచ్చింపవలెను.

ఎడమచేతితర్జని (చూపుడువ్రేలు) క్రిందిమొదటి గణుపునుండి యొక్కొక్కగణుపుప్రకారము ప్రదక్షిణముగా నెడమ చేతిబొటనవ్రేలితో నెంచవలయును-మధ్యమానామికల గణుపులు లెక్కింపరాదు. -ఇట్లు ప్రాణాయామము గావించి "శ్రీభగవదాజ్ఞయా భగవత్ప్రీత్యర్థం యథాశక్తి అష్టాక్షర మహామంత్రజపం కరిష్యే" అనిసంకల్పింపవలయును. ఇచ్చట ౧౦౮ మార్లు చేయువారు "అష్టోత్తర శతకృత్వ" యని ౧౦౦౮ మార్లు చేయువారు "అష్టసహస్రకృత్వ" యని యథాశక్తి బదులుచెప్పవచ్చును.

ఇట్లు సంకల్పించి

"అస్య శ్రీమదష్టాక్షర మహామంత్రస్య అంతర్యామీ నారాయణఋషిః, దేవీగాయత్రీ ఛందః, పరమాత్మా శ్రీ

మన్నారాయణో దేవతా” అని [యంజలి జోడించి “అం బీజం ఆయ శక్తిః మం కీలకం, హ్రీం కవచమ్ ఐం అస్త్రం బుద్ధిస్తత్త్వమ్ । శుక్లాది ర్వర్ణః । ఉదాత్తాదిస్స్వరః । శ్రీవైకుంఠ క్షేత్రమ్ । జీవపరమాత్మనో స్స్వస్వామిభావ స్సంబంధః । శ్రీమన్నారాయణప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః” అని ధ్యానింప వలయును.]

ఆవల మూలమంత్రముచే మోఁచేయి మొదలు వ్రేళ్ల కొనలవఱకుఁ దనరెంపు చేతులతోఁ బరస్పరము మూఁడు మార్లు నిమిరినట్లు స్పృశించి యావిధముగ శుద్ధములైన హస్తములతో మంత్రముయొక్క వ్యాపకన్యాసము చేయవలయును, అదెట్లనిన:—

[ఇఁకమీఁద అంగుష్ఠము (బొటనవ్రేలు) ౧ యనియుఁ దర్జని (చూపుడువ్రేలు) ౨ అనియు, మధ్యమ (నడిమివ్రేలు) ౩ అనియు, అనామిక (ఉంగరపువ్రేలు) ౪ అనియు, కనిష్ఠిక (చిటికెనవ్రేలు) ౫ అనియు సౌకర్యార్థమై చెప్పఁబడును.

కుడిచేతి ౧-వ వ్రేలికొనతో 'ఓంఓం' అని కుడి రెండవ వ్రేలి నడిమి గణుపుపైనఁ దాఁకవలయును. ఆవల నొకసారి “ఓం”అని చెప్పి ఆ వ్రేలి మొదటి కడపటి గణుపుల వేఱు వేఱుగఁ దాఁకవలయును. ఆవల

'ఓం నం' అని మూఁడవవ్రేలి నడిమి గణుపుపై బొటన వ్రేలి కొనయుంచి యావల మొదటి కడపటి గణుపులను ఓం అని యొకసారి వేఱు వేఱుగఁ దాఁకవలయును. ఆవల

"ఓం మోం" అని బొటనవ్రేలి కొనతో నాలుగవ వ్రేలి నడిమిగణుపును దాఁకి మొదటి కడపటి గణుపులను "ఓం" అని వేఱువేఱుగఁ దాఁకవలయును. ఆవల బొటన వ్రేలి కొనతో "ఓం నాం" అని చిటికెనవ్రేలి నడిమి గణుపును దాఁకి యావల "ఓం" అని మొదటి కడపటిగణుపులను వేఱువేఱుగఁ దాఁకవలయును. ఆవల

ఎడమచేతి బొటనవ్రేలి కొనతో "ఓం రాం" అని యెడమచేతి రెండవ వ్రేలి నడిమి గణుపును దాఁకి యావల "ఓం" అని ప్రత్యేకముగ మొదటి కడపటి గణుపులఁ దాఁక వలయును. ఆవల

"ఓం యం" అని నడిమివ్రేలి నడిమి గణుపును దాఁకి యావల వేఱువేఱుగ "ఓం" అని మొదటి కడపటి గణుపు లను దాఁకవలయును.

ఆవల బొటనవ్రేలికొనతో "ఓం ణాం" అని యుంగ రమువ్రేలు (४) నడిమిగణుపును దాఁకి యావల 'ఓం' అని వేఱువేఱుగా మొదటి కడపటి గణుపులను దాఁకవలయును.

ఆవల "ఓం యం" యని ४ చిటికెనవ్రేలి నడిమిగణు పును దాఁకి యావల "ఓం" అని వేఱువేఱుగ మొదటినడిమి గణుపులను దాఁకవలయును.

ఇదిగృహస్థులు చేయవలసిన విధి. దీనికి స్థితిన్యాసమని పేరు. యతులకు వానప్రస్థులకు సంహారన్యాసము వేఱుగఁ గలదు, విధురులకు స్థితిన్యాసమే. ఇఁకఁ మీఁదఁ జెప్పఁబడు

న్యాసముకూడ గృహస్థుల విషయమే. వానప్రస్థసన్న్యాసుల విషయమిందుఁ జెప్పఁబడనేలేదు. వారి విధానము వేఱుగఁ గలదు

ఆవల "ఓం ఓం" జ్ఞానాయ హృదయాయ నమః" అని కుడి ౨-వ వ్రేలితో కుడి మొదటి వ్రేలు దాఁకవలయును. ఆవల కుడి మొదటి వ్రేలిచే కుడి రెండవ వ్రేలిని ఓం నం ఐశ్వర్యాయ శిరసే స్వాహా"యని తాఁకవలయును. ఆవల ఓం మోం శక్త్యై శిఖాయై వౌషట్" అని కుడిబొటనవ్రేలితో కుడినడిమి వ్రేలిని దాఁకవలయును. ఆవల "ఓం నాం బలాయకవచాయ హుమ్" అని కుడి మొదటి వ్రేలితో కుడి ౪-వ ఉంగరపువ్రేలిని దాఁకవలయును. ఆవల కుడిమొదటి వ్రేలితో "ఓం రాం వీర్యాయాస్త్రాయ ఫట్" అని కుడికడపటి చిటికెనవ్రేలిని దాఁకవలయును.

పై విషయము సులభముగ గ్రాహ్యమగుటకై మరల నిట్లు వ్రాయఁబడుచున్నది.

మంత్రము	వ్రేళ్లు
ఓం ఓం జ్ఞానాయ హృదయాయ నమః	౨ తో ౧
ఓం నం ఐశ్వర్యాయ శిరసే స్వాహా	౧ ,, ౨
ఓం మోం శక్త్యై శిఖాయై వౌషట్	౧ ,, ౩
ఓం నాం బలాయ కవచాయ హుమ్	౧ ,, ౪
ఓం రాం వీర్యాయాస్త్రాయ ఫట్	౧ ,, ౫
ఆవల నెడమచేతితో	
ఓం యం తేజసే నేత్రాభ్యాన్నమః	౨ ,, ౧
ఓం ణాం తేజసే ఉదరాయ నమః	౧ ,, ౨

మంత్రము		వ్రేళ్లు
ఓం యం తేజసే పృష్ఠాభ్యా న్నమః	౧ ,,	౩
ఓం యం తేజసే బాహుభ్యా న్నమః	౧ ,,	౪
ఓం యం తేజసే జానుభ్యా న్నమః	౧ ,,	౫

ఈ ప్రకారము ఎడమచేతి బొటనవ్రేలితో తక్కిన వ్రేళ్ల కొనలఁ దాఁకవలయును.

ఆవల మూలమంత్రముచే రెండుచేతులతో తలమొదలు పాదములవఱకు కవచము తొడుగుకొనినట్లు రెండుప్రక్కలు స్పృశింపవలెను. ఆవల

ఓంఓం-అని ౫-౧ వ్రేళ్లకొనలు కలిపి నాభియందుంచవలెను.

ఓం నం అని	౨-౩-౪-౫	,,	గుహ్యామం	,,
ఓం మోం	౨-౩-౪-౫	,,	మోఁకాళ్లయం	,,
ఓం నాం	౧-౨-౩-౪-౫	,,	పాదములయం	,,
ఓం రాం	౩-	,,	శిరమునం	,,
ఓం యం	౨-౩ కలిపి	,,	నేత్రములం	,,
ఓం ణాం	౧-౪	,,	ముఖమాధ్యమున ముక్కుకొనమీఁద	,,
ఓం యం	౧-౨	,,	హృదయమం	,,
ఓం యం జ్ఞానాయ హృదయాయనమః	౧-౨	,,	హృదయమం	,,
ఓం నం ఐశ్వర్యాయ శిరసే స్వాహా	౨-౩-౪-౫		మస్తకమున	,,

ఓం మోం శక్త్యై శిఖాయై వౌషట్	మొదటి వ్రేలుచాఁచి తక్కినవి ర ముడిచి	శిఖామధ్యమునం దుంచవలెను.
ఓం నాం బలాయ కవచాయహుమ్	కంఠము మొదలు నడుమువఱకు నఱచేతులతోఁ గవచమువలె స్పృశింపవలయును.	
ఓం రాం వీర్యాయాస్త్రాయ ఫట్	౧-౨తో చిటికె వ్రేయుచు	రెండు భుజములు వేఱువేఱుగ
ఓం యం తేజసే నేత్రాభ్యాం నమః	౨, 3 కొనలతో	రెండు కన్నులొకసారిగ

అనఁగా రెండవ వ్రేలితోఁ గుడికన్ను 3-వ వ్రేలితో నెడమకన్ను ఏకకాలమునఁ దాఁకవలెను.

ఓం ణాం తేజసే ఉదరాయ నమః	అన్ని వ్రేళ్లు నాభియందుఁ దాఁకఁవలెను.	
ఓం యం తేజసే పృష్ఠాభ్యాన్నమః	,, పృష్ఠము (వీఁపు)	,,
ఓం యం తేజసే బాహుభ్యాం నమః	,, బాహువులు	,,
ఓం యం తేజసే ఊరుభ్యాం నమః	,, పాదములమీఁద	,,

ఓంవీర్యా యాస్త్రాయ ఫట్ 1-2 తో చిటికె వ్రేయుచుఁ దొలుత తూర్పు - దక్షిణము - పడమర - ఉత్తరము నాలుగు దిక్కులును, ఆవల ఆగ్నేయ నైఋతి వాయవ్య ఈశాన్య

మూలలును బంధింపవలెను. ఆవల ౧౨ తో చిటికె వ్రేయు
చుం దసచుట్టుత్రిప్పి ప్రాకారము కల్పింపవలెను - ఆవల ఓం
బలాయ కవచాయ హుమ్ అని దేహమునకుఁ గవచమువలె
ముసుఁగు వేయవలెను. అంగన్యాస కరన్యాస ఋషిచ్ఛంద
స్సులు స్త్రీ - శూద్రులకు లేవు. ఆవల

శ్లో॥ఇదం గురుభ్యః పూర్వేభ్యః, క్రియతే శిరసా నమః
మంత్రజ్ఞానప్రదాతృభ్య, స్తద్గురుభ్యోపి సాంప్రతమ్॥
నమస్తే మంత్రరాజాయ, నమస్తేఽష్టాక్షరాత్మనే
నమస్తే చేతనాధార, పరబ్రహ్మాభిధాయినే॥
స్థిత్వాంతర్హృదయే సర్వా, నాత్మన స్సన్నియచ్ఛతే
ఋషయేఽష్టాక్షరస్యాంత, ర్యామిణే హరయే నమః॥
అష్టాక్షరమహామంత్ర, వర్ణసంఖ్యాభిధాయినీమ్
ఛందశ్చ దేవీంగాయత్రీం, శిరసా ప్రణమా మ్యహమ్॥
మంత్రస్య దైవతంచాపి, పరమాత్మాన మవ్యయమ్
నారాయణం పరం బ్రహ్మ, నతోస్మి శిరసా హరిమ్॥
మంత్రశక్తి స్థితా యస్మి, న్నాశ్రితేఽష్టార్థసాధినీ
పదన్నారాయణాయేతి, శక్తిం తాం ప్రణతోస్మ్యహమ్॥
అకారా దుత్థితా ద్బీజా, ద్వ్యాసు దేవాభిధాయినః
తద్బీజ మస్య ప్రభవం, ప్రణవం ప్రణతో స్మ్యహమ్॥

ఈప్రకారము గురువునకు - మంత్రమునకు - ఋషికి - ఛందస్సునకు - మంత్రశక్తికి - ప్రణవమునకు నమస్కరింప వలెను - ఒక్కొక్కశ్లోకమున కొక్కొక్క నమస్కారము

చేయవలెను. వీరి నెల్లరను గంధ - పుష్పాదులచే మనస్సు చేతనే పూజింపవలెను.

—:ధ్యానము:—

శ్లో॥సవ్యం పాదం ప్రసార్య, శ్రితదురితహరం దక్షిణం కుంచ యిత్వా। జాను న్యాధాయ సవ్యేతర మితరభుజ న్నాగ భోగే నిధాయ। పశ్చా ద్బాహుద్వయేన ప్రతిభటశమనే ధారయన్ శంఖచక్రే। దేవీభూషాదిజుష్టో జనయతు జగతాం శర్మ వైకుంఠనాథః॥

దీని యర్థము:—

ఎడమపాదము చాఁచి యాశ్రితుల పాపమును బోఁగొట్టుకుడికాలు ముడిచి, కుడిచేయి మోఁకాటిమీఁదను, నెడమచేయి యాదిశేషుని దేహముమీఁదను నుంచి వెనుకటిరెండుచేతుల శత్రువుల హరించు శంఖము చక్రము ధరించి శ్రీలక్ష్మిదేవిని వనమాలావిభూషణములను ధరించియుండు వైకుంఠనాథుఁడు లోకమునకు శుభముకలిగించునుగాక. ఇట్లుధ్యానించి మంత్రార్థమాలోచించుచు మూలమంత్రము జపింపవలెను.

ఆవల మూలమంత్రముచేఁ బ్రాణాయామము చేయవలెను. ఈమంత్రజపము సంధ్యావందన మయిన పిమ్మట సూర్యోదయానంతరము చేయవలెను.

—:మంత్రార్థసంగ్రహము:—

సర్వరక్షకుఁడు, సర్వేశ్వరుఁడు అనన్యార్హనిరుపాధిక శేషభూతుఁడును; దన దాస్యమునకు యోగ్యుఁడును,నిర పేక్ష

స్వతంత్రుఁడును, జ్ఞానస్వరూపుఁడును, జ్ఞానగుణకుఁడును, అణుస్వరూపుఁడును, దేహేంద్రియాది విలక్షణుఁడును, సర్వజీవాత్మలకు నుపాయము నుపేయము ఆధారము - నైనవాఁడును, లోపల వెలుపల వ్యాపించియుండువాఁడును, సర్వజ్ఞుఁడును, సర్వశక్తియుఁ, బరముఁడును, సౌలభ్యవాత్సల్యాది గుణములు గలవాఁడును, లక్ష్మీసమేతుఁడును నగు నారాయణునకు సర్వదేశ సర్వకాల సర్వావస్థోచితము లయిన సర్వవిధకైంకర్యములు చేయువాఁడను.

౨. ద్వయజపవిధానము.

మూలమంత్ర మశుచులై యుండువేళల జపింపరాదు. స్నానముచేసి సంధ్యవార్చి శుచులై జపింపవలయును. తక్కినవేళల ద్వయ ముచ్చరించుచుండవలయును. దానివిధానము.

మూలమంత్రముచే 3 మార్లు ప్రాణాయామము చేసి "శ్రీభగవదాజ్ఞయా, భగవత్ప్రీత్యర్థం శరణాగతిమహామంత్రజపం కరిష్యే" యని సంకల్పించి "అస్య శ్రీశరణాగతి మహామంత్రస్య లక్ష్మీనారాయణఋషిః దేవీగాయత్రీఛందః పరమాత్మా శ్రీలక్ష్మీనారాయణో దేవతా. లక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః"॥ అని చెప్పి ద్వయమంత్రముచే మోఁచేయిమొదలు వ్రేళ్లకొనలవఱకుఁ దనచేతులతోఁ బరస్పరము మూఁడుమారులు తుడిచి యట్లుశుద్ధము లయినహస్తములతో వ్యాపకన్యాసము చేయవలెను.

ద్వయార్థము:—శ్రీమన్నారాయణుచరణముల శరణు పొందెదను. శ్రీమంతుఁడైన నారాయణునకు నమస్కారము.

'శ్రీమన్నారాయణచరణౌ అంగుష్ఠాభ్యాం నమః' అని రెండుచేతుల చూపుడువ్రేళ్ళతో బొటనవ్రేళ్ళను స్పృశింపవలెను. 'శరణం, తర్జనీభ్యాం నమః'- అని బొటనవ్రేళ్ళతోఁ జూపుడువ్రేళ్ళను దాఁకవలయును. 'ప్రపద్యే, మధ్యమాభ్యాం నమః' బొటనవ్రేళ్ళచేత నడిమివ్రేళ్ళఁ దాఁకవలెను. శ్రీమతే అనామికాభ్యాం నమః' అనియుంగరము వ్రేళ్ళనుబొటనవ్రేళ్ళచేఁ దాఁకవలయును. "నారాయణాయ కనిష్ఠికాభ్యాం నమః" అని బొటనవ్రేళ్ళచేఁ జిటికెనవ్రేళ్ళను దాఁకవలయును. "నమః కరతల కరపృష్ఠాభ్యాన్నమః" అని యఱచేతులు ముందు వెనుక స్పృశింపవలెను. ఆవల ద్వయమంత్రముచే రెండు చేతుల శిరస్సుమొదలు పాదాంతములవఱకు కవచమునలెఁ దనరెండు పార్శ్వములందు స్పృశింపవలయును. ఇట్లు కరన్యాసము ముగించి "శ్రీమన్నారాయణ చరణౌ జ్ఞానాయ హృదయాయ నమః" ౧-౨ వ్రేళ్ళతోఁ గలిపి హృదయమందును, శరణం ఐశ్వర్యాయ శిరసేస్వాహా" బొటనవ్రేలుగాక తక్కిన వ్రేళ్ళతో శిరస్సునందు, "ప్రపద్యేశక్త్యై శిఖాయై వౌషట్ బొటనవ్రేలితోఁ గ్రిందివైపుగాఁదక్కినవ్రేళ్లు ముడిచినముష్టితో శిఖామధ్యమందు నుంచి, "శ్రీమతే బలాయకవచాయ హుమ్" అని కంఠము మొదలు నడుమువఱకుఁ జేతులచే దేహమును గవచము తొడిగినట్లు స్పృశించి "నారాయణాయ, తేజసే నేత్రాభ్యాం వౌషట్" అని చూపుడువ్రేలికొనను, నడిమివ్రేలికొననొకసారిగఁ గన్నులయందునుంచి నమః వీర్యాయా

స్త్రాయ ఫట్" అని చిటికె వేయుచు తూర్పు మొదలు నాలుగు దిక్కులు, ఆగ్నేయము మొదలు నాలుగు విదిక్కులు బంధింప వలయును. ఇది యంగన్యాస మనఁబడును.

—: ధ్యానము: —

శ్లో॥ క్షీరాంభోనిధిరత్న మంటపమహాసౌవర్ణసింహాసనే
వామాంకేస్థితయా ప్రసన్నవదనం శ్రీకాంతయాలింగితమ్
దోర్దండాంకితశంఖపంకజగదాచక్రై రుదారశ్రియం
త్వాన్నిత్యం కలయామి జన్మవిముఖో లక్ష్మీశనారాయణ॥
అని ధ్యానించి యథాశక్తి జపింపవలెను.

—: చరమశ్లోకజపవిధానము: —

మూలమంత్రము నిరువదియైదుమారులు వల్లించుచు మూఁడుమార్లు ప్రాణాయామముగావించి "శ్రీభగవదాజ్ఞయా భగవత్ప్రీత్యర్థం చరమశ్లోకమహామంత్రజపం కరిష్యే [యని సంకల్పించి] "అస్య శ్రీచరమశ్లోక మహామంత్రస్య పార్థ సారథిఋషిః, అనుష్టుప్ ఛందః, పరమాత్మా శ్రీకృష్ణో దేవతా శ్రీకృష్ణప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః" అని చెప్పి చరమశ్లోకమంత్రముచే మోఁచేయి మొదలు వ్రేళ్ళకొనలవఱకు మూఁడు మార్లు చేతులతోఁ బరస్పరము తుడిచి యిట్లు శుద్ధములైన హస్తములతో మంత్రవ్యాపకన్యాసము చేయవలయును.

"సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య అంగుష్ఠాభ్యాం నమః" అని రెండుచూపుడువ్రేళ్ళచే రెండుబొటనవ్రేళ్లను, "మా మేకం, తర్జనీభ్యాం నమః" బొటనవ్రేళ్ళచే చూపుడువ్రేళ్ళను, శరణం

వ్రజ, మధ్యమాభ్యా న్నమః” అనిబొటనవ్రేళ్ళచే నడిమి వ్రేళ్ళను, “అహం త్వా, అనామికాభ్యాన్నమః” అనిబొటన వ్రేళ్ళచే నుంగరపువ్రేళ్ళను “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి” అనిబొటనవ్రేళ్ళచే చిటికెనవ్రేళ్ళను, దాఁకి “మాశుచః కరతల కరపృష్ఠాభ్యాన్నమః” అనికరతల కరపృష్ఠములఁ దుడువవలయును. ఇది కరన్యాసము. ఆవల చరమశ్లోకమంత్రముచే రెండుచేతుల శిరస్సుమొదలు పాదములకొనలవఱకు కవచముతొడిగినట్లు ప్రక్కల స్పృశింపవలయును. ఆవల

“సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య, జ్ఞానాయ హృదయాయ నమః” ౧-౨ వ్రేళ్ళు హృదయమందును, “మా మేకం, ఐశ్వర్యాయ శిరసే స్వాహా” బొటనవ్రేళ్ళుతప్పఁ దక్కిననాలుగు వ్రేళ్ళు శిరస్సునందు, “శరణం వ్రజ శక్త్యై శిఖాయై వౌషట్” నాలుగువ్రేళ్ళు ముడిచి బొటనవ్రేళ్ళు చాఁచి దానితోఁ గ్రిందిపైపుగ శిఖామధ్యమందు నుంచి, “అహం త్వా, బలాయ కవచాయ హుమ్” అని కంఠము మొదలు నడుమువఱకు రెండు చేతులఁ గవచముతొడిగినట్లు స్పృశించి “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి, తేజసే నేత్రాభ్యాం వౌషట్” అని ౨-౩ వ్రేళ్ళకొనలు కన్నులయందు ఏకసారిగ నుంచి “మాశుచ, వీర్యాయాస్త్రాయ ఫట్” అనిబొటనవ్రేలు - చూపుడువ్రేలు వీనితోఁ జిటికెవ్రేయుచుఁ దూర్పు మొదలు నాలుగు దిక్కులు, ఆగ్నేయము మొదలు నాలుగుమూలలు బంధింపవలయును. ఇట్లంగన్యాసము కావించి

రహస్యరత్నాకరము

—:ధ్యానము:—

శ్లో॥కరకమలనిధాపితాత్మముద్రః
పరికలితోన్నత బర్హిబర్హచూడః
ఇతరకరగృహీతవేత్రతోత్రో
మమ హృది సన్నిధి మాతనోతు శౌరిః ॥

శ్లో॥యత్ప్రిపత్తిం వినా సర్వే, ర్యస్య మాయా దురత్యయా
ధనంజయరథస్థం తత్, ప్రపద్యే పరమం మహః॥

అనిధ్యానించి యథాశక్తి చరమ శ్లోకజపము చేయవలెను.

సంధ్య వార్చుటకు, మంత్రజపముచేయుటకు ముందు.

కృతంచ కరిష్యామి, భగవన్నిత్యేన, భగవత్ప్రీత్యర్థేన మహావిభూతిచాతురాత్మ్య భగవద్వాసుదేవ పాదారవిందార్చ్చనేన, అభిగమనేన స్నానేన సంధ్యావందనేన మంత్రజపేన (వీనిలో నేది చేయసంకల్పించెదమో యది చెప్పి తక్కినవి వదల వలయును,) "భగవత్కర్మణా భగవంతం వాసుదేవ మర్చ్చయిష్యామి" అనిసంకల్పించి

భగవతో బలేన భగవతో వీర్యేణ భగవత తేజసా భగవతః కర్మణా భగవతః కర్మ కరిష్యామి. భగవతో వాసుదేవస్య" అను బలమంత్ర మనుసంధించి

"భగవానేవ స్వనియామ్యస్వరూపస్థితి ప్రవృత్తిస్వశేషతైకరసేన అనేనాత్మనా, స్వకీయోపకరణైః స్వకీయదేహేంద్రియాంతఃకరణైః స్వారాధనైకప్రయోజనాయ పరమ

పురుష స్సర్వశేషీ స్వశేషభూత మిదం కర్మ స్వస్మై స్వప్రీత యే స్వయమేవ కారయతే” అని సాత్త్వికత్యాగముకావింప వలయును.

స్నానసంధ్యాజపకర్మము ముగిసినతరువాత మీఁదఁ జెప్పఁబడిన సాత్త్వికత్యాగ మంత్రములోని “కారయతే” బదులు “కారితవాన్” అని చెప్పవలయును.

—:లఘ్వ ష్టాక్షర జప విధానము:—

సంకల్పము హస్తశుద్ధి పూర్వమువలెనే చేసి

ఓం ఓం అంగుష్ఠాభ్యాం నమః అని రెండంగుష్ఠముల యందుఁ దర్జనుల నుంచవలెను. ఆవల

ఓంనమః తర్జనీభ్యాం నమః యని రెండుతర్జనులయం దంగుష్ఠము లుంచవలెను.

ఓం నారాయణాయ, మధ్యమాభ్యాం నమః యని రెండుమధ్యమలయందు నంగుష్ఠము లుంచవలెను.

ఓం ఓం అనామికాభ్యాం నమః అని యనామికల యందు నంగుష్ఠము లుంచవలెను.

ఓం నారాయణాయ కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః అని కరతలకరపృష్ఠములు తుడువవలయును. ఇది కరన్యాసము.

ఓం ఓం జ్ఞానాయ హృదయాయ నమః అంగుష్ఠము తోడితర్జనిని హృదయమం దుంచవలెను.

ఓం నమః ఐశ్వర్యాయ శిరసే స్వాహా. అంగుష్ఠము విడిచి తక్కిన నాలుగువ్రేళ్ళు శిరస్సున నుంచవలెను.

ఓం నారాయణాయ శక్త్యై శిఖాయై వౌషట్ నాలుగు వ్రేళ్ళు ముడిచి యంగుష్ఠనాళముతో నధోముఖముగ శిఖామధ్యమం దుంచవలెను.

ఓం ఓం బలాయ కవచాయ హుమ్ అని కంఠము మొదలు నడుమువఱకు నఱచేతులతో కవచము తొడుగుకొన్నట్లు స్పృశింపవలెను.

ఓంనమః తేజసే నేత్రాభ్యాం వౌషట్ అని తర్జనీమధ్యమలచే నేకకాలమున రెండుకన్నులు స్పృశింపవలెను.

ఓం నారాయణాయ వీర్యాయాస్త్రాయ ఫట్ అని యస్త్రమంత్రముతో అంగుష్ఠతర్జనుల కొనలతో నాలుగు దిక్కులు నాలుగువిదిక్కులు వరుసగా బంధింపవలెను. ఇది యంగన్యాసము.

అష్టాక్షరజపము చేయునప్పుడు చేయి రెండుభుజముల నడుమ నుండవలెను.

—:శ ర ణా గ తి:—

సత్యజ్ఞానానందామలస్వరూప స్వామిన్ సుశీల సులభ సర్వజ్ఞ సర్వశక్తే పరమకారుణిక కృతజ్ఞ స్థిర పరిపూర్ణ పరమోదార శుద్ధసత్త్వమయదివ్య మంగళ విగ్రహోపేత, శ్రీమన్నారాయణ అత్యంతాకించనోఽహమ్ - ఇతః త్వదానుకూల్యమేవ కరిష్యే, త్వత్ప్రాతికూల్యం నకరిష్యే.

మమచ, ఏతత్ క్షణోత్తరకాలీన $\frac{\text{సాయమభిగమనపర్యంత}}{\text{ప్రాతరభిగమనపర్యంత}}$

త్వత్కైంకర్యరూప పరమప్రయోజనానాం త్వాం వినా కల్పకోటి

సహస్రేణాపి సాధనం నాస్తి. త్వమే వోపాయాంతరస్థానే స్థిత్వా నిరుక్తకైంకర్యోత్పాదన రూపరక్షాం, తత్కైంకర్యా రాధ్యతాభ్యుపగమన ద్వారా కరిష్యసీతి సుదృఢ మధ్య వస్యామి. త్వమేవ తద్రక్షాం కురు - దేహేంద్రియాది విలక్ష ణోహం మదీయత్వేనాభిమతంచ వస్తు సర్వస్వామినే శ్రీమ న్నారాయణాయ తుభ్యమేవ నమమ. నిరుక్తకైంకర్యోత్పా దన రూపరక్షాభరమపి తద్గుణవిశిష్టాయ తుభ్యమేన నమమ. తద్రక్షాఫలమపి తుభ్యమేన నమమ.

—:నా మ పం జ ర ము:—

ఓం వాసుదేవాయ నమః ఓం సంకర్షణాయ నమః
ఓం ప్రద్యుమ్నాయ నమ ఓం అనిరుద్ధాయ నమః

శ్లో॥పురస్తాత్ కేశవః పాతు, చక్రీజాంబూనదప్రభః
పశ్చా న్నారాయణ శ్శంఖి నీలజీమూతసన్నిభః
ఇందీవరదళశ్యామో, మాధవోర్ధ్వం గదాధరః
గోవిందో దక్షిణే పార్శ్వే, ధన్వీ చంద్రప్రభో మహాణ్
ఉత్తరే హలధృ గ్విష్ణుః, పద్మకింజల్కసన్నిభః
ఆగ్నేయ్యామరవిందాభో, ముసలీ మధుసూదనః
త్రివిక్రమః ఖడ్గపాణిః, నైఋత్యాం జ్వలనప్రభః
వాయవ్యాం వామనో వజ్రీ, తరుణాదిత్యదీప్తిమాణ్
ఈశాన్యాం పుండరీకాభః, శ్రీధరః పట్టసాయుధః
విద్యుత్ప్రభో హృషీకేశో, హ్యవాచ్యాం దిశి ముద్గరీ
హృత్పద్మే పద్మనాభో మే, సహస్రార్కసమప్రభః

సర్వాయుధ స్సర్వశక్తి, స్సర్వజ్ఞ స్సర్వతోముఖః
ఇంద్రగోపకసంకాశః, పాశహస్తోఽపరాజితః
స బాహ్యాభ్యంతరం దేహం, వ్యాప్య దామోదర స్థ్సితః
ఏవం సర్వత్ర నిచ్ఛిద్రం, నామ ద్వాదశపంజరమ్
ప్రవిష్టోహం న మే కించి, ద్భయ మస్తి కదాచన ॥

—: భూ త శు ద్ధి :—

(ఇది యూర్ధ్వపుండ్రధారణమునకు ముందు చేయవలయును)

ఓం లాం నమః పరాయ సర్వాత్మనే నమః

ఇతిపాదయో ర్న్యాసం కుర్వా౯ పృథివీం గంధతన్మాత్రే విలాపయామి. గంధతన్మాత్ర మప్సు విలాపయామి. ఇతి చింతయేత్.

ఓం వాం నమః పరాయ నివృత్త్యాత్మనే నమః ఇతి గుహ్యే న్యాసం కుర్వా౯ "ఆపో రసతన్మాత్రే విలాపయామి - రసతన్మాత్రం తేజసి విలాపయామి.

ఓం రాం నమః పరాయ విశ్వాత్మనే నమః ఇతి హృదయే న్యాసం కుర్వా౯ తేజో రూపతన్మాత్రే విలాపయామి. రూపతన్మాత్రం వాయౌ విలాపయామి.

ఓం యాం నమః పరాయ పురుషాత్మనే నమః ఇతి నాసాగ్రే న్యాసం కుర్వా౯ వాయుం స్పర్శతన్మాత్రే విలాపయామి. స్పర్శతన్మాత్ర మాకాశే విలాపయామి.

ఓం షాం నమః పరాయ పరమేష్ఠ్యాత్మనే నమః ఇతి మూర్ధ్ని న్యాసం కుర్వా౯ ఆకాశం శబ్దతన్మాత్రే విలాప

యామి. శబ్దతన్మాత్రం ఘ్రాణరసనచక్షు స్త్వక్ఛ్రోత్రాణి జ్ఞానేంద్రియాణి - ఉపస్థపాయుపాదపాణివాగ్రూపకర్మేంద్రియాణి మన శ్చాహంకారే విలాపయామి. అహంకారం మహతివిలాపయామి. మహాంతం ప్రకృతౌ విలాపయామి. ప్రకృతిం తమసివిలాపయామి. తమఃపరమాత్మ న్యేకీభావయామి. ఇతి తత్త్వానాం సంహారం చింతయేత్.

తతశ్చప్రాణాయామే నైకేన, మూలమంత్రం దక్షిణేన పాణినా నాభిదేశే న్యస్య, మంత్రోద్భూతచండవాయ్వాప్యాయితనాభిదేశస్థవాయువా శరీర మంతర్బహిశ్చ, సర్వస్తత్త్వ క్రమేణ శోషయామి ఇతివిశోష్య, పునర ప్యష్టావింశతి కృత్వో మనసా ఆవర్తి తేన మూలమంత్రేణ ప్రాణా నాయమ్య మూలమంత్రం దక్షిణేన పాణినా హృదయే న్యస్య, మంత్రోద్భూతచక్రాగ్ని జ్వాలోపబృంహితజాఠరాగ్నినా తత్తత్సమష్టి ప్రలీనసర్వతత్త్వ, సర్వకిల్బిషసర్వాజ్ఞానతద్వాసనం స్వదేహం తత్త్వక్రమేణ దాహయామి ఇతిదగ్ధ్వా, దగ్ధతత్తత్సమష్టిప్రలీన సర్వతత్త్వసర్వకిల్బిషసర్వాజ్ఞానతద్వాసనో భూత్వా భగవద్దక్షిణపాదాంగుష్ఠా దధస్తా న్మూలమంత్రేణ స్వాత్మానం ప్రవేశయేత్."

అపరేణ ప్రాణాయామేన భగవత్ప్రసాదేన భగవత్కైంకరతా యోగ్యతా మాసాద్య - తస్మాదాదాయ తద్వామపాదాంగుష్ఠనఖశీతాంశుమండలగళ ద్దివ్యామృత ధారయాఽఽత్మాన మభిషిచ్య భగవత్ప్రసాదేన తదమృతమయం, సర్వాకైం

కర్యమనోహరం, సర్వకైంకర్యయోగ్యం, శరీర ముత్పన్నం ధ్యాత్వా తస్మిన్ శరీరే పంచోపనిషన్మంత్రాన్ సృష్టిక్రమేణ న్యస్యేత్ - తత్ప్రకారః -

ఓం షాం నమః పరాయ పరమేష్ఠ్యాత్మనే నమః - ఇతి మూర్ధ్ని న్యాసం కుర్వన్ "పరమాత్మనః తమ ఉత్పాదయామి. తమసః ప్రకృతి ముత్పాదయామి. ప్రకృతేర్మహాంత ముత్పాదయామి. మహతోఽహంకార ముత్పాదయామి. అహంకారాత్ ఘ్రాణరసనచక్షు స్త్వ క్ర్శోత్రాణి జ్ఞానేంద్రియాణి ఉపస్థపాయుపాదపాణివాగ్రూప కర్మేంద్రియాణి మన శ్శబ్దతన్మాత్రం చోత్పాదయామి. శబ్దతన్మాత్రా దాకాశ ముత్పాదయామి ఇతి చింతయేత్. ఓం యాం నమః పరాయ పురుషాత్మనే నమః ఇతి నాసాగ్రే న్యాసం కుర్వన్ ఆకాశాత్ స్పర్శతన్మాత్ర ముత్పాదయామి. స్పర్శతన్మాత్రా ద్వాయు ముత్పాదయామి ఇతిచింతయేత్. ఓం రాం నమః, పరాయ విశ్వాత్మనే నమః ఇతి హృదయే న్యాసం కుర్వన్ వాయో రూపతన్మాత్ర ముత్పాదయామి. రూపతన్మాత్రా త్తేజ ఉత్పాదయామి. ఓం వాం నమః పరాయ నివృత్త్యాత్మనే నమః ఇతి గుహ్యే న్యాసం కుర్వన్ తేజసో రసతన్మాత్ర ముత్పాదయామి. రసతన్మాత్రా దప ఉత్పాదయామి. ఓం లాం నమః పరాయ సర్వాత్మనే నమః ఇతి పాదయోః న్యాసం కుర్వన్ "అద్భ్యో గంధతన్మాత్ర ముత్పాదయామి. గంధతన్మాత్రాత్ పృథివీ ముత్పాదయామి ఇతి చింతయేత్.

ఏవంభూతం పరిశుద్ధదేహం ధ్యాత్వా పునరపి ప్రాణాయామే నైకేన భగవద్వామపాదాంగుష్ఠవినిస్సృతామృత ధారయా ఆత్మాన మభిషిచ్య కృతలాంఛనో ధృతోర్ధ్వ పుండ్రః-

—:భూతశుద్ధియందలి ప్రాణాయామక్రమము:—

మూలమంత్రస్య కుంభకే అష్టావింశతి వారం జపః। పూరకే తదర్ధం। రేచకే చతుర్వింశః। ఏవం ప్రాణాయామ త్రయంకృత్వా,

ప్రథమే ప్రాణాయామే దక్షిణనాసయా తూష్ణీంవాయుం విసృజ్య, వామనాసయావాయు మాపూర్య, కుంభకం కృత్వా, రేచకసమయే నాభిదేశస్థం భగవంతం సుషుమ్నయా, హృదయ మాగమ్య జీవస్యకల్మషం గృహీత్వా, తూష్ణీం వాయుంసహ దక్షిణనాసయా నిర్గమయ్య, ద్వాదశాంగుళ్యాంతస్థిత శతదళపద్మే స్థిత్వా, జీవస్య కల్మషం క్షిపంతం ధ్యాయేత్ ॥

ద్వితీయే ప్రాణాయామే, వామనాసయా తూష్ణీంవాయుం విసృజ్య, దక్షిణనాసయా వాయునాసహ, భగవంతం హృదయే స్థాపయిత్వా, కుంభకంకృత్వా, వామనాసయా వాయుం విసృజేత్ ॥

తృతీయే ప్రాణాయామే వామనాసయా వాయుమాపూర్య, కుంభకంకృత్వా, దక్షిణనాసయా రేచక సమయే వాయునా సహభగవంతం నిర్గమయ్య ద్వాదశాంగుల్యాంతస్థిత శతదళ పద్మేస్థాపయేత్.

—ప్రాణప్రతిష్ఠాక్రమము:—

శిరసి ఓం వమిత్యష్టవారం, జప్త్వా అమృతాయనమ ఇతి మూలమంత్ర శిరస్యం విన్యస్య భగవద్వామ పాదాంగుష్ఠ నఖశీతాం శుమండల నిర్గళద్ది వ్యామృత ధారయాఽభిషేచ యామి దక్షిణనాసయా వాయుంవిసృజ్య వామనాసయా ఓం వమితి షోడశవారం జప్త్వా వాయుమాపూర్య ద్వాత్రింశ ద్వారంజప్త్వా కుంభకం కృత్వాఽష్టవారం జప్త్వా దక్షిణ నాసయా రేచయేత్ ॥

అథమూలమంత్రేణ పరమాత్మానం హృదయే ప్రవేశ్య తతః ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్

అస్యప్రాణ ప్రతిష్ఠామంత్రస్య బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరా ఋషయః ఋగ్యజు స్సామాథర్వాణి ఛందాంసి జగత్సృష్టి కారిణీ ప్రాణప్రతిష్ఠాత్మికా శక్తిః నారాయణీ దేవతా ఆం బీజం హ్రీం శక్తిః క్రోం కీలకం ప్రాణ ప్రతిష్ఠార్థేవినియోగః ॥

ఓం అం కం. ఖం గం ఘం ఙం పృధివ్యప్తేజోవాయ్వా కాశాత్మనే ఆం హృదయాయనమః। ఓం ఇం చం ఛం జం ఝం ఞం శబ్దస్పర్శ రూప రసగంధా త్మనే । ఈం శిరసే స్వాహా ॥ ఓం ఉం టం ఠం డం ఢం ణం శ్రోత్రత్వ క్చక్షు ర్జిహ్వాఘ్రాణాత్మనే ఊం శిఖాయైవషట్. ఓం ణం తం థం దం ధం నం వాక్పాణి పాదపాయూపస్థాత్మనే ఐం కవచాయహుం. ఓం ఓం పం ఫం బం భం మం మనో బుద్ధ్యహంకార చిత్తా త్మనే ఔం నేత్రత్రయాయ వౌషట్. ఓం అం యం రం లం

వం శం షం సం హం ళం క్షం వచనాదాన గమనాకుంచనా
నంద విసర్గాత్మనే ఆః అస్త్రాయఫట్. ఆం హ్రీం క్రోం ఐం క్లీం
య ర ల వ శ ష స హ ళోం హంసస్సోహమ ముష్య ప్రాణా ఇహ
ప్రాణో అముష్యజీవ ఇహస్థితః అముష్య సర్వేంద్రియాణి వా
జ్మనశ్చక్షుశ్శ్రోత్ర జిహ్వాఘ్రాణ వాక్పాణి పాదపాయూపస్థ
త్వగసృఙ్మాంస మే దోస్థిమజ్జా శుక్లానీహాయాంతు సుఖంచిరం
తిష్ఠంతు సోహం స్వాహా॥

ధ్యానము.

రక్తాంభోధిస్థ పాథోల్లసదరుణ సరోజాధిరూఢా కరాబ్జైః
పాశంకోదండ మిక్షూద్భవ మళిగుణ మప్యంకుశం పంచ
బాణాన్। బిభ్రాణా సృక్కపాలం త్రినయనలసితా పీన
వక్షోరుహాఢ్యా। దేవీ బాలార్కవర్ణా భవతు సుఖకరీ
ప్రాణశక్తిః పరానః॥

పూర్వవత్పునరపి శిరస్యమృతం విన్యస్య ప్రాణాయామేన శరీర విశిష్టాత్మాన మభిషేచయేత్.

ఇట్లు చేసినపిదప హృదయ కమలా సీనస్థుఁడైన భగవంతు షోడశోపచారములఁ బూజింపవలయును.

ఇట్లు చేయశక్తిలేనివారు యోగమార్గమున నహంతను సాధించి మీఁదఁజెప్పిన దేహము నుత్పాదించుకొని చేయవచ్చును. దగ్ధమైన దేహము బూడిదను మనోదృష్టిచేఁ జూడవలయును. అప్పుడు ప్రత్యగాత్మ శుద్ధుఁడై నిలుచును. ఇట్టి శుద్ధాత్మ సంకల్పముచే శుద్ధదేహమును సృష్టించుకొని భగ

వంతు నారాధింపవలెను. ఈ కర్మలదేహముతో నారాధింప
రాదు. కావుననే ముందు మానసపూజ ఆవల బాహ్యపూజ
చెప్పఁబడెను. మానసపూజావిధానమిది గాని పెదవులుకదలిం
చుచుఁ జెప్పుమాటలు గాదు. పరస్సహస్ర సమాజసభ్యుల
లోఁ బదుగురైన దీనిని సాధింపఁగలవారు లభింతురా యని
వాసుదాసుఁ డువ్విళులూరుచున్నాఁడు. అహంసాధించిన స్త్రీలు
శూద్రు లీ సంహార సృష్టులను దాంత్రికముగాఁ జేయవచ్చును
యోగ్యతమాత్ర ముండవలెను.

—:ప్రణవమంత్రము:—

అస్యప్రణవమంత్రస్య, అంతర్యామీ నారాయణఋషిః ।
దేవీగాయత్రీఛందః । పరమాత్మాదేవతా । భగవత్ప్రీ
త్యర్థ ముచ్ఛ్వాసనిశ్వాస రూపేణ షట్ఛతాధికైక వింశతి
సహస్రకృత్వః ప్రణవజపం కరిష్యే ॥ ఇతిసంకల్పః ॥
ఓం ఆం జ్ఞానాయ హృదయాయ నమః
ఓం ఈం ఐశ్వర్యాయ శిరసేస్వాహా
ఓం ఊం శక్త్యై శిఖాయై వషట్
ఓం ఐం బలాయ కవచాయహుమ్
ఓం ఓం తేజసే నేత్రాభ్యాం వౌషట్
ఓం అః వీర్యాయాస్త్రాయఫట్
ఏవమేవ ఉదరాది షట్

ఓంనమః ఇతిమంత్రజపో యథాశక్తి కార్యః. దీర్ఘఘంటా
నాదమువలెఁ జేయవలెను.

ఇది ౨౧౬౦౦ మార్లు చేయుట పూర్ణవిధి. సరిగాఁ జేసిన ౨౪ గంటలు పట్టును. ఇంతకుఁ దక్కువకాలము సరిగాదు. ఆయుస్సు క్షీణించును. నిమిషమునకు ౧౫ మార్లకు తక్కువ చేయరాదు. మొదటినిమిషమం దెన్నిమో యావలి నిమిషములందన్నిట నన్నిమార్లే చేయవలయును గాని హెచ్చు దగ్గులు చేసిన నారోగ్యము చెడును. ఏదైన రోగము వచ్చును. ఉదరాదిషట్ యనునది కరన్యాసముగాదు. ఇదంతయు గురుముఖముగా నేర్చుకొనవలయును దీనికి బద్ధ పద్మాసనము ప్రశస్తము.

—: ప్రాసాద మంత్రము :—

అస్యప్రాసాద మంత్రస్యాంతర్యామీ ఋషిః దేవీగాయత్రీచ్ఛందః పరమాత్మాదేవతా పూర్వవత్ సంకల్పః కరిష్యే ఇతి. ఓం హాం హీం ఇత్యాదినా జ్ఞానాదిభిస్సహ ద్వాదశాంగన్యాసః.

ఓం హౌం నమః ఇతి మంత్ర జపః ॥

—: అజపా మంత్రము :—

అజపా మంత్రస్య బ్రహ్మఋషిః దేవీగాయత్రీ ఛందః హంసో దేవతా। భగవ త్ప్రీత్యర్థ ముచ్ఛ్వాసనిశ్వాస రూపేణ షట్ఛతాధికైక వింశతి సహస్రకృత్వోఽజపా మంత్ర జపంకరిష్యే। ఇతి సంకల్పః॥ ఓం సూర్యాయ జ్ఞానాయ హృదయాయనమః। సోమాయ ఐశ్వర్యాయ శిరసే స్వాహా। నిరంజనాయ శక్త్యై శిఖాయై వషట్। నిరా

భాసాయ బలాయ కవచాయహుమ్ ఓం ఓం తేజసే నే త్రాభ్యాం వౌషట్ హంసః వీర్యా యాస్త్రాయఫట్ ఓం హంసః ఇతి జపః.

ప్రణవ విషయమై వ్రాసినదంతయు దీనికి నన్వయించును సోయని పూరించి హమ్మని రేచకము చేయవలయును రేచించిన పిమ్మట యథాశక్తి బాహ్యకుంభకమే కాని యంత కుంభకముకాదు.

దీనికిని బద్ధ పద్మాసనము శ్రేష్ఠము.

—: ద్వాదశాక్షర జపవిధి

మూల మంత్రేణ పంచ వింశతికృత్వోభ్యస్తేన. త్రిః ప్రాణానాయమ్య "శ్రీ భగవ దాజ్ఞయా భగవత్ప్రీత్యర్థం ద్వాదశాక్షర మహామంత్ర జపం కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య.

"అస్య శ్రీ వాసుదేవ ద్వాదశాక్షర మహామంత్రస్య భగవాన్ సంకర్షణ ఋషిః జగతీచ్ఛందః వాసు దేవః పరమాత్మా దేవతా ఇతిన్యస్య-వాసుదేవ ప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః ॥ ఇత్యుక్త్వా ద్వాదశాక్షర మంత్రేణ కూర్పరమారభ్య అంగుళ్యగ్ర పర్యంతం స్వహస్తౌ పరస్పరం త్రి పరామృశ్య తతః శుద్ధ యోర్హ స్తయోర్మంత్రస్య వ్యాపక న్యాసంకృత్వా ఓం ఓం అంగుష్ఠా భ్యాంనమః ఇత్యంగుష్ఠయోస్తర్జనీభ్యాం ఓంనమః తర్జనీ భ్యాంనమః ఇతి తర్జన్యోః, అంగుష్ఠా భ్యాం, ఓం భగవతే మధ్య మాభ్యాన్నమః ఇతి మధ్యమయోః, అంగుష్ఠా భ్యాం ఓం వాసు దేవాయ అనామి

కాభ్యాంనమః కనిష్ఠి కాభ్యాంనమః ఇతి కనిష్ఠికయోః అం గుష్ఠా భ్యాంన్యస్య, ఓం భగవతే వాసు దేవాయ కరతలకర పృష్ఠాభ్యాంనమః ఇతి కరతలకరపృష్ఠయోః పరామృశ్యేత్- ఇతి కరన్యాసః ద్వాదశాక్షర మంత్రేణ పాణి భ్యాం శిరః ప్రభృతి పాదాంతం ఛర్మ వేష్టనవత్ స్వపార్శ్వయోః స్పర్శ రూపం వ్యాపక న్యాసంకృత్వా ॥

"ఓం ఓం జ్ఞానాయ హృదయా యనమః" ఇత్యంగు ష్ఠముక్త తర్జన్యా హృదయే.

"ఓంనమః ఐశ్వర్యాయ శిరసే స్వాహా" ఇత్యంగుష్ఠా భిరంగుళీభి ర్మస్తకే.

"ఓం భగవతే శక్త్యై శిఖాయై వౌషట్" ఇత్యంగుష్ఠ నాళేన అధోముఖేన ముష్టినా శిఖామధ్యేన్యస్య ఓం వాసు దేవాయ బలాయ కవచాయహుమ్ ఇతి కంఠాది కట్యంతాం, తనుం, పాణి భ్యాం వర్మవత్ప్రావృష్ట్వా "ఓం ఓంనమః తేజ సేనేత్రా భ్యాం వౌషట్ ఇతి తర్జనీమధ్యమా గ్రాభ్యాంయుగ పన్నేత్రద్వయేన్యస్య.

"ఓం భగవతే వాసు దేవాయ వీర్యాయా స్త్రాయ షట్" ఇతి సాస్త్ర చ్ఛోటేన సాంగుష్ఠ తర్జన్యగ్రేణ పూర్వా ద్యాశ్చ తుర్దిశ పూర్వాం, పశ్చాదగ్న్యాది విదిశశ్చబధ్నీ యాత్ ఇత్యంగన్యాసః ॥

—: ధ్యానము :—

అశుభ మపనయంతం పక్షజై స్సామ ఘోషై, రచల మివచరం తం హైమమూ రుహ్యతార్క్ష్యమ్, సజల ఇవపయోద

శ్యామల శ్శార్ఙ్గ ధన్వా, శమయతు పరితాపం సర్వమేత్యస్వ యన్నః॥ చాతుర్వ్యూహం పరబ్రహ్మ, షాడ్గుణ్య పరికర్మి తమ్ పంచ రాత్రస్యకృత్స్న స్య,ప్రసూతింపర్యుపాస్మహే, ఇతి ధ్యాత్వా ద్వాదశాక్షర మంత్ర జపంకుర్యాత్.

—: షడక్షర జప విధి :—

మూల మంత్రేణ పంచ వింశతికృత్వః అభ్యస్తేన త్రిః ప్రాణా నాయమ్య శ్రీ భగవ దాజ్ఞయా భగవ త్ప్రీత్యర్థం శ్రీ విష్ణు షడక్షర మహామంత్ర జపం కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య.

"అస్య శ్రీ విష్ణు షడక్షర మహా మంత్రస్య భగవాన్ బ్రహ్మ ఋషిః దేవీగా యత్రీ ఛందః విష్ణుః పరమాత్మా దేవతా" ఇతి న్యస్య "విష్ణు ప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః ఇత్యుక్త్వా షడక్షర మంత్రేణ కూర్పర మారభ్య అంగుళ్యగ్రప ర్యంతం స్వహస్తే పరస్పరంత్రిః పరా మృశ్యతతశ్శుద్ధయో ర్మంత్రస్య వ్యాపకన్యాసం కృత్వా.

ఓం ఓం అంగుష్ఠా భ్యాంనమః ఇత్యంగుష్ఠయో స్తర్జనీ భ్యాం, ఓంనమః తర్జనీ భ్యాన్నమః ఇతి తర్జన్యోః అగుష్ఠా భ్యాం, ఓం విష్ణవే మధ్యమాభ్యాన్నమః ఇతి మధ్యమయోః అంగుష్ఠాభ్యాం, "ఓం ఓం అనామికా భ్యాంనమః ఇత్యనామిక యోః అంగుష్ఠా భ్యాం, ఓంనమః కనిష్ఠికా భ్యాంనమః ఇతి కనిష్ఠికయోః అంగుష్ఠా భ్యాం, న్యస్య, ఓం విష్ణవే కరతల కరపృష్ఠా భ్యాన్నమః॥ ఇతి కరతల కరపృష్ఠయోః పరా మృశేతి ఇతి కరన్యాసః.

షడక్షర మంత్రేణ పాణిభ్యాం శిరః ప్రభృతి పాదాం తంవర్మ వేష్టవత్ స్వపార్శ్వయోః స్పర్శరూపం వ్యాపకన్యా సంకృత్వా॥

"ఓం ఓం జ్ఞానాయ హృదయాయనమః" - ఇత్యం గుష్ఠయుక్త తర్జన్యా హృదయే - "ఓంనమః ఐశ్వర్యాయ శిర సేస్వాహా" ఇత్యనంగుష్ఠాభిరంగులీ భిర్మస్తకే, ఓం విష్ణవే శక్త్యైశిఖాయై వౌషట్" ఇత్యంగుష్ఠ నాళేన అధోముఖేన ముష్టినా శిఖామధ్యే, న్యస్య. ఓం ఓం బలాయ కవచాయ హుమ్ ఇతి కంఠాది కట్యంతాంతనుం పాణి భ్యాం వర్మవ త్సంస్పృష్ట్వా "ఓంనమః" తేజసే నేత్రాభ్యాం వౌషట్ ఇతి తర్జనీమధ్య మాగ్రాభ్యాం యుగపన్నేత్రద్వయే న్యస్య, ఓం విష్ణవే వీర్యాయాస్త్రాయ ఫట్ ఇతి సాస్త్రచ్ఛోటేన స్వాం గుష్ఠ తర్జన్యగ్రేణ పూర్వాద్యాశ్చతుర్దిశః పూర్వాం, పశ్చా దగ్న్యాది విదిశశ్చబధ్నీయాత్, ఇత్యంగన్యాసః॥

ధ్యానము.

శ్లో॥సశంఖ చక్రం సకిరీటకుండలం, సపీతవస్త్రం సరసీరుహే
క్షణమ్। విశాల వక్షస్థ్సల శోభికౌస్తుభం। నమామి విష్ణుం
శిరసా చతుర్భుజమ్॥

శ్లో॥ మేఘశ్యామం పీతకౌశేయవాసం
శ్రీవత్సాంకం కౌస్తుభోద్భాసితాంగమ్
పుణ్యోపేతం పుండరీకాయతాక్షమ్
విష్ణుంవందే సర్వలోకైక నాథమ్॥

అష్టాక్షర మంత్రముదప్పఁ దక్కిన మంత్రము లుదయ మున జపింప విరామములేదేని భోజనమునకు ముందెప్పుడో యొకప్పుడు సమయము చూచుకొని జపింపవచ్చును. అష్టాక్షరి సంధ్యతోడ జపింపవలయును.

లఘు భూత శుద్ధి.

ముందు చెప్పిన ప్రకారము భూతశుద్ధి చేయశక్తి చాల నివారు పంచోపనిషన్మంత్రములచే సృష్టి క్రమముగా శరీర మందు న్యాసము చేయవలెను.

ఓం షాంనమః పరాయ పరమే ష్ఠ్యాత్మనే వాసుదేవా యనమః - అని శిరః ప్రభృతి నాసాపర్యంతము ఓం యాం నమః పరాయ పురుషాత్మనే సంకర్షణా యనమః అని నాసా ప్రభృతి హృదయ పర్యంతము ఓం రాంనమః పరాయ విశ్వాత్మనే ప్రద్యుమ్నాయనమః అని హృదయ ప్రభృతి కటి పర్యంతము.

ఓం వాంనమః పరాయ నివృత్త్యాత్మనే అనిరుద్ధాయ నమః అనికటి ప్రభృతి జానుపర్యంతము.

ఓం లాంనమః పరాయ సర్వాత్మనే శ్రీమతే నారాయణా యనమః అని జానుప్రభృతి పాద పర్యంతము స్పృశించవలెను. మానసికారాధనమందుఁ బ్రాణప్రతిష్ఠకూడఁ జేసికొనవలయును

శ్రీచూర్ణప్రతిష్ఠాక్రమః.

పాదౌ ప్రక్షాళ్య, ద్విరాచమ్య, త్రిఃప్రాణానాయమ్య శ్రీచూర్ణప్రతిష్ఠాం కరిష్యే, ఇతిసంకల్ప్య, కృతంచేత్యాది భగవచ్ఛాస్త్రోక్త సంకల్పంకృత్వా, భగవతో బలేనేతి బల

మంత్ర మనుసంధాయ, భగవానేతిసాత్త్వికత్యాగంకృత్వా, హరిద్రాచూర్ణాని తండులచూర్ణ, తులసీ, కర్పూర, గంధ, కుంకుమ పుష్పై ర్మిశ్రీకృత్య, "శ్రియందేవీ ముపహ్వయే శ్రీర్మాదేవీ జుషతామ్, కాంసోస్మితాం, హిరణ్యప్రాకారా మార్ద్రాం జ్వలంతీం, తృప్తాం తర్పయంతీ" మితి శ్రీచూర్ణం ప్రోక్ష్య శ్రీమితిబీజేన గాయత్ర్యాచ అష్టోత్తర సహస్రంశతం వాజ పిత్వా, లక్ష్మీమా వాహ్యతదభిషిక్తం, శ్రీగళ స్థితం, శ్రీ చూర్ణం ధారయేత్.

శ్లో॥ అసంస్కృతాంహరి ద్రాంతు, ముఖేలింపేన్నరాధమః
తన్ముఖంన నిరీక్షేత, చండాల మివ నస్పృశేత్ ॥
భగవానేవ ఇతి స్వాత్త్విక త్యాగం కృత్వా.

పద్మాక్ష మాలికా ప్రతిష్ఠా.

సంప్రక్షాళిత పాణిపాదః, స్వాచాంతః సోర్ధ్వపుండ్రః, పవిత్ర పాణిః, సదస్యాం ప్రణమ్య ఉత్థాయ, దక్షిణాసహితం తాంబూలం గృహిత్వా, ఓంనమస్సదసే నమస్సదస స్పతయే నమస్సఖీనాం పురోగాణాం చక్షుషే, నమోదివే, నమఃపృథివ్యై, సప్రథ సభాంమ్మేగోపాయ, యేచ సభ్యాస్సభాసదః, తానింద్రి యావతఃకురు, సర్వమా యురుపాసతాం సర్వేభ్యః శ్రీ వైష్ణవేభ్యో నమః" ఇతి బ్రాహ్మణాన్ అక్షతైరభ్యర్చ్య, దక్షిణా తాంబూలందత్వా ప్రణమ్య "స్వామినః భగవత్స్వార మూలే మయా సమర్పితాం ఇమాం యత్కించిద్దక్షిణాం యథోక్త దక్షిణాత్వేన స్వీకృత్యమమ పద్మాక్షమాలికా ప్రతి ష్ఠాంకర్తుం యోగ్యతా సిద్ధిరస్త్వితి భవంతో మహాం

తోనుగృహ్ణాంతు” ఇతి ప్రార్థ్య “ తథాస్తుయోగ్యతా సిద్ధిరస్తు ఇతి ప్రత్యుక్తే, దర్భేష్వాసీనో దర్భాన్ ధారయమాణో పవిత్రపాణిః ప్రాణానాయమ్య

“పద్మాక్షమాలికా ప్రతిష్ఠాంకరిష్యే” ఇతిసంకల్ప్య-

మాలికాంగృహీత్వా, మూలమంత్రేణ మార్జయేత్ పంచగవ్యైః పుణ్యాహ జలై పవిత్ర మంత్రేణ మూలమంత్రేణ ద్వాదశాక్షరేణ, షడక్షరేణ, ద్వయేన చసించేత్, తతః పురుషసూక్తేన, తద్విష్ణో రితిమంత్రేణ, విష్ణుగాయత్ర్యా, విష్ణోరరాటమసీతి సప్తభిర్వైష్ణవ మంత్రైశ్చాభిమంత్ర్య, నిశామేకాం గోమూత్రే నిక్షిప్య, ప్రభాతే పునరాదాయ శుద్ధోదకైః ప్రక్షాళ్య, గంధపుష్ప ధూపదీప నైవేద్యాదిభి రభ్యర్చ్య, వైష్ణవాగ్నా పూర్వోక్తై రేవమంత్రైః

ఆజ్యేనజుహూయాత్ మాలికాం స్పృశన్ శతకృత్వో మూలమంత్రంజపేత్, తత శ్శ్రీ చరణ నళినయో ర్న్యసేత్ తాంపునరాదాయ భక్తియుక్తస్సన్, తులసీ మణిమాలికా స్వర్ధంకంఠే సదాధారయేత్ ఆశౌచాద్యశుచి సమయే మాలాన్నధారయేత్.

ఇందు పద్మాక్షమాల యొకరాత్రి గోమూత్రములో నానవేయవలసినదిగాఁ జెప్పఁబడెను గాని యట్లుచేయఁగాఁబూసలన్నియునాని మెత్తఁబడి పనికి రాకపోయెను కావున ముందొక దినము నూనెలో నానవేసి ఁమావల గోమూత్రములో వేయుట బాగు.

తులసీ మణిమాలికా ప్రతిష్ఠా.

పాదౌ ప్రక్షాళ్య ---- ప్రీత్యర్థంతులసీ మణిమాలికా ప్రతిష్ఠాం కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య - మాలికాంగృహీత్వా, పుణ్యాహ జలేన, పంచగవ్యేన పంచామృతేన చసంసిచ్య, గోమూత్రేదినమేక మధివాస్య, తస్మాత్తా ముద్ధృత్య, శ్రియః పంచాక్షరేణ, శ్రీసూక్తేన, భూసూక్తేన, శ్రీగాయత్ర్యాచ యథా శక్త్యభిమంత్రయేత్, విష్ణు పత్నీం, తులసీ దేవీం, మాలికాయా మావాహ్య గంధ పుష్పధూప దీపనైవేద్యాది భిరభ్యర్చ్య, వైష్ణవాగ్నౌ శ్రీమంత్రేణ శ్రీసూక్తేన, భూ సూక్తేన, శ్రీ గాయత్ర్యా, భూగాయత్ర్యాచ? జుహుయాత్ ॥ మాలికాం శ్రీచరణకమల యోర్విన్యస్య, ప్రణమ్యః తాంపున రాదాయ శ్రీబీజం శతకృత్వో జపిత్వా, ముముక్షు, ప్రత్యహం విశేషేణ జపకాలేచ ధారయేత్ ॥ విష్వక్సేన సంహితాయాం.

యథా పతివ్రతాసాధ్వీ, సర్వాభరణ భూషితా పతి।
శుశ్రూషణం కుర్యా, త్సావ ధానేన చేతసా॥
తద్వచ్చక్రాది చిహ్నైశ్చ, చిహ్నితో ద్విజసత్తమః
పద్మాక్షతులసీ మాలాం పవిత్రంచ యథాక్రమమ్
సంధార్యనిత్యకర్మాణి, విష్ణోః ప్రీత్యర్థమాచరేత్.

ప్రతిష్ఠ చేయని తులసిమాల ధరింపరాదు.

శ్రీ సరస్వతీ ముద్రణాలయము, మదరాసు.

రహస్య రత్నాకరము.

సవరణ.

పుట.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
౧	౧౩	ద్యుమ్యోదా	ద్యుమ్నోదా.
౧౫	౧౦	దేన	దేవ
	౧౭	యుక్తై	యుక్త్తై.

౨౮ ౧౫-వ పంక్తికితరువాత ౧౯-వ పంక్తియుండవలెను.

౩౭ ౫ పంక్తిగా ఓం యం తేజసే ఊరుభ్యాం నమః అని యుండవలెను.

పుట.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
౩౮	౨౦	పాదములమీఁద	తొడలమీఁద

దీనికిఁదరువాత

ఓం యం తేజసే జానుభ్యాంనమః = మోఁకాళ్లమీఁద.

ఓం యం తేజసే పాదాభ్యాంనమః = పాదములమీఁద

అని యుండవలెను.

పుట.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
౪౫	౧౮	సేజసా	స్తేజసా.
౪౮	౭	నిరుక	నిర్తుక.
	౧౩	పురసాత్	పురస్తాత్.
౫౦	౧౦	వాయువా	వాయునా.
౫౪	౧౦	రూధా	రూఢా.
౫౯*	౩	షాద్గుణ్యా	షాడ్గుణ్యా
	౧౭	అగుష్ఠా	అంగుష్ఠా.